

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

7'nci Toplantı
22 Mayıs 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır 'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır 'ın, Komisyonda HDP kontenjanına düşen ve boş bulunan üyeliğe seçilen İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pegözegü'ye "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır 'ın, Komisyonun gelecek haftalardaki gündemine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773)

6.- Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1598)

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800)

8.- Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1804)

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777)

DIŐIŐLERİ KOMİSYONU

7'nci Toplantı

22 Mayıs 2019 arŐamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışişleri Komisyonu saat 11.01'de açıldı.

Dışişleri Komisyonu Başkanı Volkan Bozkır,

Komisyonun bugünkü gündemine,

Komisyonunda HDP kontenjanına dıŐen ve boş bulunan üyeliğe seçilen İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay PekĐözegü'ye "Hoş geldiniz." dediğine,

Komisyonun gelecek haftalardaki gündemine,

İlişkin birer açıklama yaptı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin KarŐıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin BarıŐıl Amaçlı Kullanımı İçin İŞbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773),

Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1598),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde iftte Vergilendirmeyi Önlleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800),

Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde iftte Vergilendirmeyi Önlleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1804),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İŞte alıŐmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İŞte alıŐmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777)

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüŐülecek başka konu bulunmadığından 13.33'te toplantıya son verildi.

22 Mayıs 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YILDIZ (Denizli)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dışişleri Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 7'nci toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Bugün 10 uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemimizin ilk sırasında, ülkemiz ile Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü arasında imzalanan İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisinin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşması yer alıyor.

2'nci sırada, ülkemiz ile Macaristan Hükümeti arasında imzalanan Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma yer alıyor.

Gündemimizin 3'üncü sırasında, Belarus Cumhuriyeti Hükümetiyle imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaları görüşmeyi planlıyoruz.

4'üncü olarak, ülkemiz ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptı bulunmaktadır.

5'inci olarak, Belarus Cumhuriyeti'yle ülkemiz arasında imzalanan Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması'nı ele alacağız.

6'ncı olarak, Moldova Cumhuriyeti'yle imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması'na yer vereceğiz.

7'nci olarak, ülkemiz ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'nı değiştiren protokolü görüşmeyi planlıyoruz.

8'inci sırada, ülkemiz ile Arjantin Cumhuriyeti arasında imzalanan Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol yer alıyor.

9'uncu olarak, ülkemiz ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşma'nın görüşülmesini planlıyoruz.

Son olarak ise ülkemiz ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşma yer alıyor.

Basın mensuplarına teşekkür ediyorum.

Gündemin maddelerine geçiyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803)*

BAŞKAN – Birinci olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1803) esas numaralı Kanun Teklifi 18 Nisan 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 8 Mayıs 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

26'ncı Yasama Dönemi'nde de Komisyonumuza havale edilen ve Komisyonumuzda görüşülüp oy birliğiyle kabul edilen anlaşma, dönemin sona ermesi sebebiyle Genel Kurulda görüşülemeyerek kadük kalmıştır. Bugün, bu çerçevede bu anlaşmayı tekrar Komisyonumuzda ele alıyoruz.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığımız temsilcisine veriyorum.

Bakan Yardımcısı Büyükelçi Sedat Önal.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerimin başında yüce Meclisimizin Dışişleri Komisyonu Değerli Başkanı sizi ve çok değerli üyelerini saygılarla heyetim adına ve kendi adıma selamlıyorum.

İlk gündem maddesi olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü arasında insani ve sağlık acil durumlarına hazırlıklılık coğrafi ayrık ofisinin İstanbul Türkiye'de kurulmasına ilişkin ev sahibi ülke anlaşması hakkında kısaca bilgi arz edeceğim.

Bahse konu anlaşma, esas itibarıyla 2012 yılında Malta'da gerçekleştirilen Dünya Sağlık Örgütü 62'nci Avrupa Bölge Komitesinde çeşitli alanlarda yapısal olarak bölge ofisine bağlı olan ancak bölge ofisine mali yük getirmeyen coğrafi ayrık ofislerinin kurulması kararı çerçevesinde gerçekleştirildi. 2013 yılında ülkemizde yapılan Dünya Sağlık Örgütü 60'ncü Avrupa Bölge Komite Toplantısı'nda da insani ve sağlık acil durumlarına hazırlıklılık alanında faaliyet gösterecek bir ofisin İstanbul'da kurulması kararlaştırıldı. Bu anlaşma, 2 Mayıs 2017 tarihinde Ankara'da dönemin Sağlık Bakanı Sayın Recep Akdağ ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Direktörü arasında imzalandı. İstanbul ofisinin, Dünya Sağlık Örgütünün 6 bölgesinden birini teşkil eden ve 53 ülkeden oluşan Avrupa bölgesine yönelik faaliyet göstermesi öngörülmüyor. Bu ofisten beklediğimiz amaca, bunun İstanbul'da tesis edilmesiyle beklediğimiz amaca gelince: Her şeyden önce, insani krizlere müdahalede daha etkili mekanizmaların tesis edilmesi ve harekete geçirilmesi, ülkemizin insani yardım faaliyetlerindeki görünürlüğünün artırılması, özellikle bölgesel bağlamda bulunduğumuz konum itibarıyla Suriye krizi gibi insani krizlere, göç dalgalarına maruz bir ülke olarak bu gibi öngörülmedik bölgesel afetlere, gelişmelere karşı hazırlıklı olmak ve bunu uluslararası sistemle entegre bir şekilde yapabilmek amacıyla

bu ofisin tesisinde karar kılındı. Aynı zamanda, bu ofis aracılığıyla uluslararası sağlık politikalarının ve standartlarının oluşturulması ve uygulanılmasında Türkiye olarak daha etkin bir rol oynamayı amaçlıyoruz.

Bir diğer beklentimiz bu ofisten, ülkemizin bu alanda liderlik rolünün ve uluslararası kuruluşlardaki ülkemizin mevcudiyetinin güçlendirilmesi.

Tabii, beklenen bir diğer amaç da özellikle İstanbul'un giderek uluslararası kuruluşlara ev sahipliği yapma niteliğini güçlendirici ilave bir unsur olarak öngörülüyor. Bunun belki heyetimiz tarafından dikkate alınması gereken başka yönleri, mali potresi hakkında belki kısaca bilgi vermekte fayda var. Bu ofis mahallinin ülkemiz tarafından tedarik edilmesi öngörülüyor, bunun teçhizat ekipmanlarının donatılması, bilgisayar, haberleşme, mobilya gibi donanımının sağlanması, diğer gerekecek bunun işletilmesi için masrafların karşılanması ülkemiz tarafından üstleniliyor. Bu gibi masraflar için öngörülen miktar yaklaşık yıllık toplam 500 bin ABD dolarını geçmeyecek şekilde anlaşmada hükme bağlanmış durumda. Hükümetimiz aynı zamanda Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesel kanadına bu bağlamda yıllık en az 2 milyon ABD doları hibe etme yükümlülüğü altına giriyor.

Personel konularına da kısaca değinmek gerekirse: Bu anlaşmanın 3'üncü maddesine göre kıdemli bir Dünya Sağlık Örgütü çalışanı Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Direktörü tarafından İstanbul ofisine başkan olarak atanabilecektir. Türkiye ya da herhangi bir üye devlet veya Dünya Sağlık Örgütüyle iş birliği yürüten örgütün çalışanları İstanbul ofisinin çalışmaları kapsamında görevlendirilebilecektir. Burada çalışanlar Dünya Sağlık Örgütünün personeli olarak görülecek ve Dünya Sağlık Örgütünün tabi olduğu personel tüzükleri ve kurallarına bağlı olacaktır.

Kısaca benim arz etmek istediğim hususlar bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Büyükelçim.

Sağlık Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Sayın Arif Çetin, sizin ilave edecek bir hususunuz varsa buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ARIF ÇETİN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum, saygılarımı arz ediyorum, hayırlı ramazanlar diliyorum öncelikle.

Sayın Bakan Yardımcımızın söylediklerine ilave olarak, son yıllarda insani krizlerin giderek şiddetinin ve sayısının bölgemizde artması sağlığı tehdit eden bir unsur olarak algılanıyor. Biz de bu kapsamda ülkemizin insani ve girişimci dış politikası çerçevesinde sağlık alanında uluslararası kuruluşlarla iş birliğimize önem veriyoruz. Bu kapsamda, 2 Mayıs 2017 tarihinde imzalanan anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle ilgili Bakanlık olarak çalışmalarımız devam ediyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyonunda HDP kontenjanına düşen ve boş bulunan üyeliğe seçilen İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'ye "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Söz almak isteyen üyelerimize söz vermeden önce Komisyonumuzda HDP kontenjanına düşen ve boş bulunan üyeliğe İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü seçilmiştir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Sadece Kemalbay'ı kullanabilirsiniz.

BAŞKAN – İlk defa da Komisyon toplantısına katılıyor, hoş geldiniz diyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Hoş bulduk.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803) (Devam)

BAŞKAN – Söz almak isteyen üyelerimiz var mı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, ben soru sormak istiyorum aslında. “Coğrafi ayrık ofis” diyoruz, Avrupa’daki bölge ofisine bağlı olacak olan, Avrupa’daki bölge ofisine bağlı başka kaç coğrafi ayrık ofis var şu anda, bir bunu sormak istiyorum.

Bir de doğal olarak ve çok da isabetli bir şekilde bütçesini de bizimle paylaştı Sayın Bakan Yardımcısı. Bu, bölge ofisine en az 2 milyon dolar hibe etmemizi gerektirecek olan bir çalışma. Bizim Dünya Sağlık Örgütüne, aynı şekilde örgütün işte geneline verdiğimiz yardım nedir ya da bütçeden ne kadar veriyoruz, onu paylaşabilir mi? Diğer ülkeler -aynı şekilde coğrafi ayrık ofislerde kurulan, nerede kurulacaksa- ne kadar bütçe ayırıyor, onu da bizimle paylaşabilirlerse sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Çetin, siz mi cevap vereceksiniz.

SAĞLIK BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ARİF ÇETİN – Evet, müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ARİF ÇETİN – Sayın Başkanım, Venedik’te “sağlık yatırımları ve kalkınma” başlıklı bir ayrık ofisi var, Bonn’da “sağlık ve çevre” başlıklı var, Barcelona’da “sağlık sisteminin finansmanı” başlıklı var, Rusya’da bulaşıcı olmayan hastalıklar var, Kazakistan’da birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında hizmet veren 5 farklı coğrafi ayrık ofisi var. Dünya Sağlık Örgütünün son dönemdeki politikasıyla, ilk başta saydığım Venedik, Bonn ve Barcelona’nın batı tarafında olmasından dolayı, genelde Türkiye merkezli ve bizim de doğumuzda bulunan ülkelerde bir yeni ayrık ofislerin açılmasıyla ilgili çalışmalar var. Venedik ofisi, 2/1/909 2 milyon dolar, 11 personelle çalışıyor, katkısı var. Bonn ofisi, 2/612 13 personelle çalışıyor. Barcelona ofisi, 4/201, 12 personelle çalışıyor. Bunlar Dünya Sağlık Örgütünden aldığımız veriler. Ayrıca ülkelerin gelişmişlik endekslerine bağlı olarak da Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı olarak biz Dünya Sağlık Örgütüne yıllık üyelik aidatı ve katkı payı olarak 2 milyon 435 bin Amerikan doları katkı payı ödemekteyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kemalbay, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Bu coğrafi alan nereleri kapsıyor, bu konuda benim de bir sorum olacaktı. Örneğin, Suriye’yi kapsıyor mu ya da işte bu, Orta Doğu’da belli alanları kapsıyor mu? Ona göre belki bir ek yapacağım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çetin.

SAĞLIK BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ARİF ÇETİN - Efendim, coğrafi ofisin Avrupa bölge ofisi olduğu için Avrupa bölgesinde bulunan tüm ülkelerle iş birliği var. Tabii ki yakın çevremizdeki, yakın coğrafyamızdaki ülkeleri de kapsamaktadır, faaliyet alanları burayı da kapsamaktadır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ona göre ben birkaç şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Örneğin, bu coğrafi alan eğer Kafkasya’yı da kapsıyor ise Ermenistan’da olası bir salgın hastalık krizi durumunda gerekli yardım malzemeleri ve operasyonel kolaylık için Ermenistan’a açılan ancak yıllardır kapalı tutulan Sarp Sınır Kapısı’nın Dünya Sağlık Örgütü tarafından kullanılması mümkün olabilecek mi gibi bir soru sormak istiyorum ya da Kıbrıs’ı kapsıyorsa Dünya Sağlık Örgütü İstanbul ofisinin Güney Kıbrıs’la ilişkilenesinin doğrudan yapılması ve diplomatik kurye gibi olanakların sağlanıp sağlanamayacağı yani kısaca Ermenistan ve Kıbrıs gibi ülkelere Dünya Sağlık Örgütü İstanbul ofisinin erişiminin ve operasyonel projelerin nasıl sağlanacağı konusunda herhangi bir netlik bu anlaşmada bulunuyor mu? Böyle, sadece coğrafi bir bölge olarak tarif edilemediği için ve derinlemesine girilmediği için görülüyor bu. Olası bir krizde iyi niyetli müzakere anlayışı olumlu sonuçlanmazsa bahse konu ülkelerde yaşanabilecek salgın hastalık ve insani krizlerin durumlarında nasıl bir tutum alınacağı gibi soruları barındırıyor.

Bir de yine hemen yanı başımızda, Suriye’deki gelişmeler açısından baktığımız zaman, zaman zaman daha önce karşılaştığımız, Hükümeti temsilen valiliğin siyasi gerekçelerle Birleşmiş Milletler yardımlarının Rojava bölgesine aktarılmasında rezervleri olduğu görülmektedir. Bu tür durumlarda yani herhangi bir siyasi tasarrufta bulunmadan ihtiyacı olan bütün herkesin insani yardımlara, sağlık yardımına ulaşmasının sağlanıp sağlanamayacağı soruları aklımıza gelmektedir.

BAŞKAN – “Kıbrıs” derken herhâlde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’ni kastettiniz, değil mi Sayın Kemalbay?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Teşekkürler.

Bu konuda anlaşmada net bir hüküm elbette yok, bu bir yorum meselesi. Fakat böyle bir ofise ev sahipliği yapan bir ülke olarak bizim kendi tutumumuz elbette verilecek kararda etkili olacaktır fakat konu itibarıyla bu, insani yardım meselesi. İnsani yardım konusunda elbette farklı, uluslararası sistemin bulacağı kendi yolları da olacaktır fakat buradaki ofis tek başına bütün etrafımızdaki insani şeylere cevap verecek de değildir. Zaten uluslararası sistemde birtakım yapılar, kurallar vardır.

Suriye’deki duruma gelince, bizim herhangi bir nedenle Türkiye’de terörist olarak kabul edilmiş bir entiteyi muhatap almamız söz konusu değildir. Mesele...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Biz Suriye Kürtlerinden bahsediyoruz. Suriye Kürtlerinin...

BAŞKAN – Müsaade ederseniz ben söz vereyim, ikili görüşme yapmıyoruz Komisyonunda.

DIŐIŐLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Onun dışında, Şimdi Türkiye'nin insani yardım konusunda Suriye'nin bütün halkına, Suriye'deki bütün halka ne yaptığı kayıtlara geçmiŐtir. Hâlihazırda en az 3,6 milyon insan Türkiye'de barındırılmaktadır uzun bir zamandır. Bunların bütün sorumluluğu, yükü, giyimi, gıdası, barınması Türkiye tarafından karŐılanmaktadır dolayısıyla Türkiye'nin insani yardım konusunda bu spesifik ofis üzerinden veya başka Şekilde gereğini yapmadığını çağrıştırmak bence doğru bir Şey değil. Türkiye, yapabileceğinin azamisini hiçbir ayırım yapmadan, bu insanların etnik, dinî, mezhep, köken ayırımını yapmadan zaten maksimum bir Şekilde yapmaktadır. Bunun başka Şekilde olması da mümkün değildir.

Benim bu konuda söylemek istediklerim bunlar.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Evet, coğrafi alanın sınırları konusunda, dediğim gibi, çok belirli olmayınca belki bu tartıŐma çok fazla detay olabilir ama Şöyle bir Şey var: Birleşmiş Milletler üzerinden Suriye'ye insani yardım ve tıbbi malzemeler daha önce Antep'te Hükümetin ve ÖSO'nun dâhil olduğu bir koordinasyon tarafından dağıtılıyor ve bu sebeple Suriye'de Kürtlerin kontrol ettiği bölgelere resmen ambargo uygulanıyor. Dolayısıyla burada bazı tanımlara girerek -yani “terör bölgesi” Şeklinde ifade ettiniz sanırım siz onu- savaŐ olan, çatıŐma olan yerde Kürtlerin kontrol ettiği bölgelerdeki insani yardımın ambargo uygulanarak sınırlanmaması gerektiğini, bu maddenin de hani böyle bir Őeye hizmet edecekse eğer, insani yardımın ulaŐmasında sorunlar yaratacağını, böyle olmaması gerektiğini burada ifade etmek istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, mesaj alındı.

Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyeler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE AVRUPA BÖLGE OFİSİ VASITASIYLA
DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ ARASINDA İNSANİ VE SAĞLIK ACİL DURUMLARINA
HAZIRLIKLILIK DSÖ COĞRAFİ AYRIK OFİSİ'NİN İSTANBUL TÜRKİYE'DE
KURULMASINA İLİŞKİN EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 2 Mayıs 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1803) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 24 Mayıs saat 17.00'ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Sağlık Bakanlığı temsilcilerimize teşekkür ediyorum.

Bu arada Komisyon toplantımıza Cumhuriyet Halk Partisi Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin katılıyor, ona da hoş geldiniz diyorum.

Gündemin 2'nci maddesine geçiyoruz.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1548) esas numaralı Kanun Teklifi 15 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 25 Ocak 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Bakan Yardımcısı Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Anlaşmanın içeriğine geçmeden önce, kısaca Macaristan'la ilişkilerimiz hakkında bilgi arz etmek istiyorum değerli Komisyonunuzu.

Türkiye ile Macaristan arasındaki siyasi ilişkiler çok iyi düzeydedir. Macaristan Avrupa Birliği, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi ile diğer uluslararası platformlarda ülkemize müzahir bir tutum sergilemektedir. 15 Temmuz hain darbe girişimini ilk ve en güçlü biçimde kınayan ülkeler arasındadır. FETÖ'yle mücadele konusunda ülkemize destek vermektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın başbakanlığı döneminde, 2013 yılında Macaristan'la aramızda Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi tesis edilmiştir. Bildiğiniz gibi, bu mekanizma ilişkileri daha üst bir düzeyde yönetmek, iş birliğini çeşitli alanlarda geliştirmek, kararlaştırılan iş birliği projelerini takip etmek bakımından işlevsel bir çerçeve çizmektedir, bir forum teşkil etmektedir. Macaristan'la da aramızda böyle bir ilişki bulunmaktadır.

Ticari ilişkilerimize kısaca bakarsak, 2018 yılındaki ticaret hacmimiz toplam 2,55 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun içinde ihracatımız 1,15 milyar, ithalatımız ise 1,39 milyar civarındadır.

Bu anlaşmayla bağlantılı olan bir arka plan bilgisi sunmak istiyorum: Macaristan, 2018-2026 yılları arasında savunma bütçesini gayrisafı millî hasılasının yüzde 2'si seviyesine çıkarmayı, eski nesil harp silah ve araçlarından bazılarını modernize etmeyi planlamaktadır.

Son olarak, Kara Kuvvetleri Komutanı 10 Nisan tarihinde Macaristan'ı ziyaret etmiştir. Bu ziyaret sırasında 200'den fazla sayıda tekerlekli 4x4 zırhlı personel taşıyıcının bir Türk şirketi aracılığıyla tedarik edilmesi konusu gündeme gelmiştir. Savunma sanayisi alanındaki kapasitemiz esasında Macaristan'la bu alanda iş birliğimiz bakımından önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Bu bağlamda, değerli Komisyonunuza arz edilmiş bulunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma 23 Kasım 2017 tarihinde imzalanmıştır. Macar tarafı onay sürecini tamamlamış ve bunu 28 Mart 2019 tarihinde tarafımıza bildirmiştir. Bu anlaşmanın içerik olarak önemi; Burada gizlilik nitelikli bilginin, belgelerin tanımlanması yapılmakta ve bunların paylaşılması usulleri tanımlanmaktadır. Bu, savunma sanayisi alanındaki iş birliğinde karşılıklı güvenin yasal çerçevesinin çizilmesi bakımından önemli bir araç olarak görülmektedir. Bu amaçla imzalanmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Millî Savunma Bakanlığımız Genel Müdürü Sayın Erkan Karadeniz.

Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HÂKİM ALBAY ERKAN KARADENİZ – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sizi ve Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz ile Macaristan arasında savunma bakanları tarafından imzalanan bu anlaşmayla gizlilik dereceli projelerin güvenli bir şekilde yürütülmesi ve etkili bir şekilde korunması, bunlara nüfuz edecek kişilerin güvenilirliğinin sağlanması, keza bunların muhafaza edileceği tesislerin emniyet altına alınması amaçlanmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığından gelen bütün yetkilileri ve bürokratları saygıyla...

BAŞKAN – Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızı atladınız Sayın Çeviköz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Onu yazmamışsınız.

BAŞKAN – Bende var ama ilk sayfada.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Bende yok.

BAŞKAN – Özur dilerim.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Burada yazılmadığına göre...

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Bizde de yok.

BAŞKAN – Demek ki Başkana ayrıcalıklı muamele yapıyorlar.

YASAMA UZMANI GAMZE ÇELİK – Tek temsilcisi geldi.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Ben buraya baktım.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcimizi de buraya yazılmadığı için atladığımdan dolayı özür dileyerek saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, HDP’den de ilk defa Komisyonumuza bir katılım olmasını da büyük bir memnuniyetle not ettik. Böylece...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Vardı daha önce de.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Daha önce de vardı.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Öyle mi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben ilk kez katıldım.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Benim katıldığım toplantılarda ilk defa görüyorum. Onun için o da benim için bir yenilik oldu, bunu da not etmek istedim.

Sayın Başkan, genel olarak...

BAŞKAN – Daha önce Tulay Hatimoğulları katılmıştı çok kez, benim bu dönem, 27’nci Dönemde. Şimdi Sayın Serpil Kemalbay ilk defa katılıyor, yeni...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – O zaman, ilk defa katıldığı için kendisine hoş geldiniz diyelim.

Geçen haftaki toplantımızda, hatırlayacaksınız, bir genel değerlendirme yapmıştık ve Türkiye’nin dış politikasıyla ilgili olarak yaptığımız değerlendirmelerde demiştik ki: “Hep Türkiye’nin aslında ait olduğunu görmek istediğimiz, medeni, gelişmiş ve ileri demokrasilerle olan anlaşmaları burada göremiyoruz ve bu bir eksiklik gibi gözümüze çarpıyor.” Hatta geçen haftaki listede daha ziyade Sovyet ardılı ülkelerle ve daha ziyade üçüncü dünya ülkeleriyle anlaşmalar gündemdedi. Siz de “Gelecek hafta buna değişiklik gelecek.” demiştiniz. Bugünkü listeye baktığımda, açıkçası, çok da demokratik ve liberal ülkeler listesiyle karşılaştığımı söyleyemeyeceğim. Yani bugün de listemiz aslında Belarus, Macaristan -ki Macaristan özellikle Avrupa Birliği tarafından giderek “illiberal” ülkeler arasında sayılan bir ülke- Moldova -ki içinde ne kadar ciddi karışıklıklar yaşandığını biliyoruz- bugünkü listeyi de açıkçası o açıdan çok da parlak bir liste olarak gördüğümü söyleyemeyeceğim, bunu bir kere kayıtlara geçirmek istedim.

BAŞKAN – Estonya çok alınacak Sayın Çeviköz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Ben Estonya’nın adını anmadım ama genel olarak listenin böyle bir görünüm verdiğine özellikle dikkat çekmek istedim.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Arjantin...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Arjantin’in de zaten Türkiye’den çok farklı olmadığı hepimiz tarafından biliniyor, özellikle enflasyon açısından ve ekonomik durum açısından.

BAŞKAN – Gelecek hafta daha demokratik bir liste sunabiliriz belki size Sayın Çeviköz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Bekliyoruz Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Ama Sayın Başkan Estonya’dan özellikle bahsederek size hak verdiğini dolaylı olarak ifade etti, bu da önemli.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Şimdi, askerî anlaşmalar genellikle zaten gizlilik içeren ve gizlilik nitelikli anlaşmalardır. Bugün imzalanan ve onaylanması için Komisyonumuza gelen, Macaristan’la olan bu anlaşmanın genel gerekçesine baktığımda, Sayın Bakan Yardımcısı biraz ayrıntı vermiş olmasaydı, açıklçası, neden bu anlaşmanın Macaristan’la imzalandığı konusunu pek anlayamayacaktım. Çünkü genel gerekçede Macaristan’da ikili ilişkilerimiz açısından savunma sanayisiyle ilgili herhangi bir açıklama yok. Yani neden Macaristan’la böyle bir anlaşma imzalanması düşünülmüş, Macaristan ile Türkiye arasında savunma sanayisi alanındaki ilişkiler neyi içermektedir, neden Macaristan bizim için savunma sanayisinde iş birliği yapılacak ülkeler arasında öne çıkmıştır; bunu gerekçede pek göremiyoruz. Ama Sayın Bakan Yardımcısı Türkiye’nin savunma sanayisinin son yıllarda yaptığı aşamalardan söz etti ve Macaristan’ın da Türkiye’den bu konuda bir satın alma hazırlığı içinde olduğunu belirtti.

Bu arada, tabii, ticari ilişkilerimizden söz ederken de Macaristan gibi Avrupa Birliğinin hemen hemen en küçük ekonomilerinden biri olan bir ekonomiyle ticari dengemizin bizim aleyhimize olduğunu da bu vesileyle öğrenmiş olduk. Elbette bu da dikkati çeken bir konu.

Şimdi, anlaşmanın gerekçe metninde “her türlü harp silahının, mühimmatının, araç ve gereçlerinin, bunların önemli ve kritik alt sistem ve parçalarının alımı, satımı” ifadesi bir belirsizlik yaratıyor. Ayrıca, bu anlaşmanın hususi olarak hangi proje ya da ürünlere ilişkin gizli dereceli bilgiyi koruma amacıyla olduğu da belirtilmiş değil. Onun için, belki bu konuda acaba bir açıklama alabilir miyiz diye sormak isterim.

Aynı şekilde, bu anlaşma kitle imha silahları konusunda taraflar arasında bilgi paylaşımını kapsayacak mıdır? Yani kitle imha silahları, biliyorsunuz, nükleer, kimyasal, biyolojik silahlar.

Anlaşmanın 2’nci maddesinde şöyle bir tarif var -2’nci madde genellikle tanımları ve tarifleri yapıyor- “Yüklenici” olarak “Bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak Gizlilik Dereceli Sözleşmeler yapmak için hukuki ehliyete sahip, Taraflardan birinin kanunları kapsamındaki bir gerçek kişi, tüzel kişi veya başka bir teşekkül ifade eder.” Burada “başka bir teşekkül” ifadesiyle kastedilenin ne olduğunu açıklçası bilgi için öğrenmek isteriz, bunu yetkililere sormak istiyorum.

Türkiye ile Macaristan, biliyorsunuz, son zamanlarda özellikle Avrupa Birliği tarafından hep, biraz evvel o dile getirmiş olduğum “illiberal” demokrasiler kategorisinde bir arada anılıyor. Bu şekilde anılıyor olmak da o başta yapmış olduğum, ilk, Estonya’yı sözüm meclisten dışarı şekilde hariç tutarak dile getirdiğim ülkeler kategorisindeki sözlerimi değiştirmiyor.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay’ı da dinleyelim, sonra sorulara cevap verilsin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkan.

Sayın Çeviköz’e de teşekkür ederim. Ben bugün burada Van İl Eş Başkanı olan Bedia Özgökçe Ertan Vekilimizin yerine seçtiğim için bulunuyorum. Yerel seçimlerden önce o burada temsil yapıyordu, partimizi temsil ediyordu.

Bu maddeye ilişkin de biraz önce yapılan eleştirilere katılarak, yani gerekçenin daha ciddiyetle ve daha şeffaf bir şekilde, hem bir önce konuştuğumuz maddede hem bu maddede ve bundan sonrakilerde ele alınması gerektiğini ben de ifade etmek istiyorum.

Özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında Başkan Viktor Orban yönetiminde giderek otoriterleşen, medyayı baskı altına alan, yabancı ve mülteci düşmanı bir politika izleyen Macar Hükümetiyle bu tarz yani ilişkileri geliştirecek anlaşmaların yapılmaması gerektiğini biz düşünüyoruz.

Hatta mevcut ikili anlaşmaların da askıya alınması gerektiğini düşünüyoruz bu otoriterleşmeye karşı, antidemokratik, baskıcı rejime karşı bir tutum almak adına. O nedenle, bu kanun teklifine muhalif olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çeviköz'ün sorusuna Sayın Genel Müdür cevap verecek.

Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HÂKİM ALBAY ERKAN KARADENİZ – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz sayın vekilimizin sorduğu hususlara ilişkin bir bilgi notu hazırlayıp en kısa zamanda Komisyona arz edelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Önal'ın ilk sunumda bahsettiği anlaşma ya da Macaristan'ın ihtiyacı olan zırhlı araçların galiba modernizasyonu değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Evet.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hangi şirketimiz bu konuya talip, bu konuda bizi bilgilendirebiliyor musunuz? Hangi araçları modernize edecekler? Ayrıca, bu modernizasyonun dışında olası hangi alanlarda Macaristan'la iş birliğini düşünüyor Savunma Bakanlığımız?

BAŞKAN – Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sağ olun.

Bu 4x4 zırhlı araç konusunda Nurol muhatap şirket olarak ortaya çıkmış durumda. Diğerlerinde zaten spesifik bir gelişme yok, genel ihtiyaçtan bahsettim ve potansiyelden bahsettim. Müzakereler, görüşmeler sürüyor ama bu, spesifik konuda Nurol.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ne kadarlık bir proje, meblağ, finansal?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Boyutlarına ilişkin bir bilgi yok ama bilahare temin edip sunarız size.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MACARİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
SAVUNMA SANAYİNDE GİZLİLİK DERECELİ BİLGİLERİN KARŞILIKLI
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 23 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1548) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00'ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Millî Savunma Bakanlığımız temsilcisine teşekkür ediyorum.

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778)

BAŞKAN – Gündemin 3'üncü maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1778) esas numaralı Kanun Teklifi 15 Mart 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur ve 29 Nisan 2019 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyonumuzun gündeminde bugün Belarus'la imzalanan 2 anlaşma bulunmaktadır. Bu bağlamda, bu ülkeyle de ilişkilerimize dair bazı kayda değer hususları paylaşmak istiyorum.

Belarus'la ilişkilerimiz dostane bir çizgide devam etmektedir. İlişkilerimiz her alanda gelişmektedir. Son dönemde aramızdaki siyasi diyalog üst düzey ziyaretlerle ivme kazanmıştır. Son olarak 16 Nisanda Belarus Cumhurbaşkanı Lukaşenko Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Parlamentolar arası ilişkilerimiz de olumlu bir çizgide ilerlemektedir.

Dış ticaret hacmimiz 633 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. Burada ticaret dengesinde lehimize yaklaşık 247 milyon dolarlık bir fazlamız söz konusudur. Ticaret hacmi artan bir seyir izlemektedir. 2018 yılında yüzde 4 civarında bir artış kaydedilmiştir. Bu ülkedeki toplam yatırımlarımız 1,3 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bunların arasında özellikle kayda değer olanı -50 tane Türk sermayeli firma faaliyet göstermekte- 900 milyon dolar sermayeyle yatırım yapan Turkcell şirkettir.

Belarus'la savunma sanayisi alanında elektronik harp malzemeleri, uzay teknolojileri tasarımı ve üretimi gibi ortak çalışma potansiyeli bulunan alanlarda da bazı çalışmalar yürütülmektedir. Lukaşenko'nun nisan ayı ziyareti sırasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ise 11 Kasım 2016 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşmanın hedefi, iki ülke arasında nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımına yönelik yapılacak iş birliğinin yasal çerçevesini çizmektir. Anlaşmayla nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılması konusunda bilimsel, teknik ve ekonomik iş birliğinin, ulusal nükleer programların ihtiyaçları ve önceliklerine uygun olarak geliştirilmesi, nükleer enerjinin barışçıl kullanımı için gelecekte ortak projelerin gerçekleştirilmesi imkânlarının araştırılması öngörülmektedir. Belarus'la bu çerçevede yapılacak iş birliğinin bilimsel, teknolojik, ekonomik alanda ülkemize fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız Nükleer Enerji Genel Müdürü İbrahim Halil Dere, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI NÜKLEER ENERJİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL DERE – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli hazirun; herkesi saygıyla selamlarım.

Sayın Bakan Yardımcımızın da belirttiği gibi nükleer enerjinin barışçıl kullanımı alanında iş birliği anlaşmaları, ülkelerin nükleer alanında iş birliğini başlatmadan önce iş birliğinin çerçevesini çizdikleri ve özellikle paylaşılan teknolojilerin sadece ve sadece barışçıl amaçlarla kullanılmasına yönelik hükümler içeren çerçeve anlaşmalardır. Bu minvalde ülkemiz açısından yapılmaları teknik olarak şart olmamakla birlikte eğer bir ülkeyle kapsamlı iş birliği öngörülüyorsa düzenlenecek protokoller ve sözleşmeler için kolaylaştırıcı bir unsur hâline gelmektedir. Bu söz konusu anlaşma, Belarus Cumhuriyeti ile ülkemiz arasında nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında iş birliği faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine olanak sağlayacaktır. Ülkemiz ile Belarus Cumhuriyeti bu kapsamda bir anlaşmayla nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı konusunda bilimsel, teknik ve ekonomik iş birliğinin ulusal nükleer programlarını karşılıklı ihtiyaçları ve önceliklerine uygun olarak geliştireceklerdir. Bu iş birliği nükleer enerjinin barışçıl kullanımı için gelecekte yapılması muhtemel ortak projelerin de bir temelini teşkil edecektir.

Son olarak, Belarus Cumhuriyeti'yle bu çerçevede bir anlaşmanın ülkemize bilimsel, teknolojik ve ekonomik katkılar sağlayacağı beklenmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyelerimize sözü vereceğim.

Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra, biliyorsunuz, 4 tane ardıl cumhuriyet nükleer ülke olarak adlandırıldı; bunlar: Rusya Federasyonu, Ukrayna, Belarus ve Kazakistan. Dolayısıyla Belarus'un nükleer teknoloji konusunda bilgili, donanımlı bir ülke olduğu biliniyor. Bu bakımdan, Türkiye

Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasındaki Bu Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı ile İlgili İş Birliği Anlaşması olumlu ancak bizim bazı düşüncelerimiz ve bazı sorularımız var, bazı da endişelerimiz var.

Her şeyden önce anlaşmanın 3'üncü maddesinin (I) fıkrası iş birliği alanlarını düzenliyor ve orada "Taraflarca üzerinde karşılıklı anlaşmaya varılabilecek diğer işbirliği alanları." ifadesi bir belirsizlik içeriyor. Yani bu konuda daha evvel de bizim benzer ifadeli anlaşmalarda şerhlerimiz olmuştu, onun için bunu özellikle vurgulamak istiyorum ve bunun bizim açımızdan bir belirsizlik içerdiğini dile getirmek istiyorum.

Yine, aynı konuda, benzer şekilde, 4'üncü maddenin (g) fıkrasında da "Taraflarca üzerinde anlaşmaya varılabilecek diğer işbirliği alanları." deniyor. Bu ifade de belirsiz. Dolayısıyla anlaşmanın kapsamında bir belirsizlik, bir genel açıklık olduğunu düşünüyoruz. Nükleer enerji ve nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılması gibi fevkalade hassas bir konuda elbette net olmayan ifadeler rahatsızlık verici.

İkinci olarak dikkatimizi çeken husus, Belarus'la imzalanan anlaşmanın 11 Kasım 2016 tarihinde imzalanmış olması. 11 Kasım 2016 tarihinde Belarus'u ziyaret eden büyük bir Türkiye heyeti var. Şimdi, bizim bildiğimiz ve alışageldiğimiz şey, genellikle uluslararası anlaşmaların ya anlaşmayla ilgili bakanlar veya onların olmadığı durumlarda da Dışişleri Bakanları tarafından imzalanması alışkanlığıdır. Bu heyete bakıyoruz, anlaşmanın imzalandığı ziyaret sırasında Türkiye heyetinde Ekonomi Bakanımız, Gümrük Bakanımız, Dışişleri Bakanımız, Orman ve Su İşleri Bakanımız da var. Fakat anlaşma nedense bizim tarafımızdan Millî Eğitim Bakanlığı ya da Millî Eğitim Bakanı Yardımcısı tarafından imzalanmış. Acaba Millî Eğitim Bakanı Yardımcısı tarafından imzalanmasının özel bir gerekçesi var mı bu anlaşmanın? Onu öğrenmek isteriz, bu konuda açıklık gelirse memnuniyet duyacağız.

Bir de genel olarak şunu vurgulamak isterim: Türkiye'nin elbette önümüzdeki dönemde nükleer enerjiyle ilgili bazı atılımları olacaktır, bilhassa bunun barışçıl amaçlarla kullanılması. Bu anlaşmada önemli bazı unsurlar olduğu görülüyor gerekçede. Bilhassa radyoaktif atık yönetimi konusunu bu alanda vurgulamak isterim ancak bizim, genel olarak Türkiye'nin enerji politikalarında yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmesi gerektiği açıkçası önemseydiğimiz bir husus. Bu konuda anlaşmadan pek de hoşnut olmadığımızı yenilenebilir enerjinin biraz geride bırakıldığı izlenimini ediniyoruz. Bunları vurgulamak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kemalbay, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Avrupa'daki son diktatörlük olarak anılan Belarus'u soğuk savaşın sona ermesinden bu yana katı biçimde yöneten Alexander Lukashenko'nun hükümetiyle herhangi bir siyasi, askerî ve ekonomik iş birliği yapılmaması gerektiği taraftarıyız. Yani Türkiye'nin de otoriterleşen, antidemokratik bir ülke olduğunu ve buna karşı mücadele eden bir parti olarak bunu ifade etmek istiyoruz.

Ayrıca, tıbbi ve bilimsel çalışmalar dışında nükleer enerjiye de karşı olduğumuz için ve nükleer enerji ve askerî alanda bu getirilen önerinin kullanılmasını savunmadığımızdan bu kanun teklifine muhalif olduğumuzu beyan ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Yıldız, buyurun.

AHMET YILDIZ (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Benim sorum kısmen ifadesini buldu önceki soruda. Yani özellikle Enerji Bakanlığımız temsilcisi muhtemel iş birliği alanlarını somutlaştırabilirse ben de memnun olacağım.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Ben de, Sayın Yıldız gibi, özellikle hangi alanlarda iş birliği düşünülüyor Beyaz Rusya’yla onu öğrenmek istiyorum.

Bir ikinci dikkat çekmek istediğim konu: İş birliği yapmak istediğimiz ülke -görebildiğim kadarıyla, en azından kısa bir internet taramasında görebildiğim kadarıyla söyleyeyim- nükleer güvenlik konusunda çok sıkıntılı bir ülke. Avrupa Birliğinin, komşusu Litvanya’nın mesela çok sık uyarıları var Avrupa Birliğine: “Lütfen Beyaz Rusya’ya baskı yapın ki nükleer güvenliği sağlasın.” diyor. Yapmakta olduğu sanırım bizimle aynı, Akkuyu’da yaptığımızı benzer bir nükleer santral inşası projesine bizden önce başlamışlar ama bu santralin yapımı sırasında başlarına gelmedik kalmamış ve komşuları her gün neredeyse hop oturmuş hop kalkmış ve en sonunda da Avrupa Birliğinden yardım istemişler. “Lütfen, nükleer güvenliği sağlatın.” diye.

Şimdi biz, aynı ülkeyle yani dünyanın “Ya bu ülke güvenli değil.” dediği ülkeyle şimdi bir anlaşmayı -sayın büyükelçinin söylediği gibi- Millî Eğitim Bakan Yardımcısının imzaladığı bir anlaşmayı konuşuyoruz, müzakere ediyoruz. O yüzden hani ne kadar iş birliği yapacağız böyle güvensiz bir ülkeyle, ne kadar bize gerçekten ne getirecekler, ne kadar nükleer santralleri var ya da hangi alanlarda iyiler, onları da bizimle paylaşırsanız sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Önal, siz mi cevap verirsiniz yoksa Enerji Bakanlığımız temsilcisi mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI NÜKLEER ENERJİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL DERE – Ben cevap vereyim.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI NÜKLEER ENERJİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL DERE – Sayın Başkanım, 3’üncü ve 4’üncü maddenin son bentlerinde yer alan “diğer iş birliği alanları” ibareleri onun yukarısında yer alan bentlerdeki “iş birliği alanlarını” tahdit etmemek fakat barışçıl amaçlarla kullanımı ilkesi gözetilmek kaydıyla daha sonradan ortaya çıkabilecek diğer iş birliği alanlarının, teknik iş birliği alanlarının da iş birliğine söz konusu edilebilmesine imkân tanıyacaktır. Şu an için öngörülemeyen fakat daha sonra ortaya çıkabilecek bu tür iş birliği alanlarına engel olunmaması bakımından bu şekilde açık uçlu ibarelerin temel ilkeler gözetilmek ve bunlara uymak kaydıyla uygun olacağını şahsen değerlendiriyorum.

2016’da Belarus’a gerçekleştirilen heyet ve bu anlaşmanın imzacısıyla ilgili konularda daha sonra size bir bilgi arz edebiliriz Dışişleri Bakanlığımızla birlikte.

Sayın Çakırözer’in dile getirdiği yenilenebilir enerjiye öncelik verilmesiyle ilgili hususta şunları söyleyebiliriz: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak nükleer enerji ile yenilenebilir enerjiyi birbirine rakip enerji türleri olarak görmüyoruz zira ülkemiz yenilenebilir enerji yatırımlarına da ağırlık vermekte ve hız vermektedir. Bu anlamda her yıl daha fazla kurulu güç enerji sepetimize katılmaktadır. Önemli olan enerji arz güvenliğinin temini bakımından arz kaynaklarının çeşitlendirilmesidir. Bu anlamda yenilenebilir enerjiyi de nükleer enerjiyi de gerekli olarak telakki ediyoruz.

Sayın Kemalbay’ın dile getirdiği hususla ilgili olarak -nükleer enerjiye karşı olduklarından bu anlaşmaya da muhalif olduklarını ifade ettiler- bu konuda herhangi bir değerlendirme yapamayacağım.

Yine, Sayın Yıldız'ın da belirttiği muhtemel iş birliği alanlarının neler olduğuna ilişkin soru: İlk olarak belirttiğim cevap bunun için de geçerli olacaktır.

Litvanya ve Belarus'la ilgili olarak, yine Sayın Çakırözer'in dile getirdiği hususla ilgili olarak Belarus'ta yine Rus tasarımı olan ve Akkuyu Nükleer Santralimizin teknolojisinin aynısı olan VVER-1200 modeli 3 artı nesil nükleer santral inşaatı devam etmektedir. Bu bağlamda projelerin yürütülmesi ve karşılıklı bilgi değişimi, tecrübe aktarımı ve ortak hareket edilmesi gibi muhtemel iş birliği alanları da söz konusu olabilecektir. Bu bakımdan benzer projeleri yürüten ve benzer safhalarda bulunduğumuz ülkeler olarak faydalı bir iş birliği gerçekleştirilebileceğine inanıyoruz.

Teşekkür ederim, arz ederim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkan, bir ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Teşekkürler.

Bu imza düzeyi konusunda elbette ideal olan, uluslararası ilişkilerde anlaşmanın konusu neyse onunla doğrudan bağlantılı olan makamın imza atmasıdır ve bizde de genel uygulama zaten budur. Ancak istisnai durumlarda buradaki gibi durumlara rastlanmaktadır. Fakat şunu da kaydetmek gerekir: İmzalayan kendi sıfatıyla değil, esas itibarıyla Hükümetimiz adına bu imzayı atmaktadır. Zaten yetki belgesi de bu şekilde Bakanlar Kurulundan çıkarılmaktadır. O ziyarette hangi şartlarda, hangi spesifik şartlarda böyle bir karar alındığını bilmiyorum ama söyleyebileceğim, bazen bu tip anlaşmaların sonuçlandırılmasının, imzaya hazır hâle getirilmesinin önceden öngörülmeleyen bir süratle olabildiği. Yani bu üst düzey ziyaretler zaten kendi içinde ivme veriyor birtakım anlaşmaların tamamlanması bakımından. Bu da öyle olmuş olabilir. Karşıdaki imzacı bakan yardımcısı düzeyinde olduğu için belki onunla eşitlemek için yani bakan yardımcısını bir bakanla belki karşılamamak için yapılmış olabilir ama her durumda ideal olan bu değildir, buna katılıyorum fakat böyle istisnai durumlar uluslararası ilişkilerde olmaktadır ama netice itibarıyla, imzalanan anlaşma Türkiye ve Hükümetimiz adına yapılmaktadır ve hepimizi bağlamaktadır.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLI KULLANIMI İÇİN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI İLE ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – (1) 11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması” ile Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1778) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcilerine teşekkür ediyoruz.

Gündemin 4'üncü maddesine geçiyoruz.

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1797) esas numaralı Kanun Teklifi 12 Nisan 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 8 Mayıs 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Komisyonumuzun gündeminde Moldova'yla imzalanan 3 anlaşma bulunmakta. Bu bakımdan, değerli Komisyonunuza Moldova'yla ilişkilerimiz hakkında da kısa bilgi arz etmek istiyorum.

Moldova'yla ilişkilerimiz her düzeyde iyi seyretmektedir. Ortak sınırimız olmamasına rağmen komşu olarak kabul ettiğimiz bir ülkedir. Sayın Cumhurbaşkanımız 17-18 Ekim 2018 tarihinde Moldova'ya ziyaret etmiştir; bu, on dokuz yıl aradan sonra Cumhurbaşkanı düzeyinde yapılan ilk ziyarettir. Bu ziyaret vesilesiyle Moldova'yla ilişkilerimiz de stratejik ortaklık seviyesine çıkarılmıştır. Bu ziyaret sırasında imzalanan bir anlaşmayla vatandaşlarımız karşılıklı olarak vizesiz, kimlikle seyahat etme imkânına kavuşmuştur; bu da o ülkeyle ilişkilerimizin düzeyini, karşılıklı güveni gösteren bir unsurdur.

Ekonomik ilişkilerimize kısaca bakabilirsek: 2016 yılında Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girmiştir ve bu, ikili ticaretimizde kendisini hissettirmiştir. Hâlen ticaret hacmimiz 426 milyon ABD doları tutarındadır; bunun içinde, 2018 yılında ithalatımız 160 milyon dolar, ihracatımız 266 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Anlaşma konusu olan Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptı 17 Ekim 2018 tarihinde Kişinev’de imzalanmıştır. Bu zabitla, iki ülke arasında eğitim alanında iş birliğinin geliştirilmesi, eğitim sistemimizin Moldova’da tanıtılması, Moldova’da yaşayan vatandaşlarımıza, soydaşlarımıza ve Moldova vatandaşlarına nitelikli eğitim imkânı sunulması hedeflenmiştir. Moldova tarafı Mutabakat Zaptı’nın onay sürecinin kendileri açısından tamamlandığını 22 Ocak 2019 tarihli bir notayla tarafımıza iletmış durumdadır.

İlâveten, Gagavuz Yeri hakkında da biraz bilgi sunmak istiyorum. Moldova’yla ilişkilerimizin ana gündem maddelerinden birini de Gagavuz soydaşlarımızın refahı ve kalkınması oluşturmaktadır. Biz güçlü bir Moldova’da güçlü bir Gagavuz Yeri görmek istediğimizi her fırsatta vurguluyoruz. Gagavuz Yeri’nde 30 Haziranda başkanlık seçimleri yapılacaktır. Burada Rusya’nın, Rusya Federasyonu’nun da belirli bir ağırlığı vardır. Gagavuz soydaşlarımızın hayat standartlarının yükseltilmesi için TİKA aracılığıyla önemli katkı sağlamaktayız. Gagavuz Yeri’nin başkenti Komrat’ta muvazzaf bir başkonsolosluk açılması yönündeki çalışmalarımız sürmektedir.

Bu aşamada kısaca arz etmek istediğim hususlar bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Millî Eğitim Bakanlığımız Genel Müdürü Burcu Eyisoy Dalkıran, ilave etmek istediğiniz bir husus varsa buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Sayın Bakanımızın bıraktığı yerden söyleyeyim. Biz de Gagavuz Yeri’ndeki öğretmenlerimizin niteliklerinin geliştirilmesine yönelik bir kurs düzenlenmesine yönelik şu anda bir çalışma yapıyoruz, bu konudaki protokol çalışmalarımız devam ediyor.

Biz de yine, aynı şekilde, bu Mutabakat Zaptı’yla buradaki okulun çalışmalarının çok daha nitelikli bir seviyeye gelmesini amaçlıyoruz. Aynı zamanda, burada yapılacak olan başarılı çalışmanın Avrupa’nın birçok yerinde de Bakanlığımızın yapacağı çalışmalar açısından örnek teşkil edeceğini düşünüyoruz. Dolayısıyla soydaşlarımıza bir imkân sağlanmış oluyor. Zaten 1999 yılından itibaren bu okul, çalışmalarına devam ediyordu; şimdi artık hukuki statüsüyle çok daha güçlü bir hâle gelmiş olacak. Ve bu çalışmalar da diğer yerlerdeki soydaşlarımıza ve vatandaşlarımıza nitelikli hizmet götürmemiz noktasında bize örnek teşkil edecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yıldız, buyurun.

AHMET YILDIZ (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ben de Moldova’ya ve Gököğüz Yeri’ne yaptığım ziyarette bu okulu görmüştüm. İsbetli bir anlaşma olmuş.

Sayın Başkanım, şimdi, bu ve Macaristan konusuyla ilgili bir şeyler söyleyeceğim.

Şimdi, Gökoğuzlar çok kıymetli bir soydaş topluluğu; kültürü, dili, bize bakışı, genel olarak Türklük anlayışı bakımından bizim için çok değerli. Yani ne kadar yardımcı olsak azdır ve bunu hak ediyorlar. Aslında bana göre bağımsızlığı da hak ediyorlar ama uluslararası şartlar buna el vermemiş 1990'lı yıllarda.

Şimdi, Gökoğuz Yeri'nin özerkliğinin güçlendirilmesi konusu bizim hakikaten önceliklerimiz arasında sürmeli çünkü şöyle durumlar oluyor: Yani zaten yaptığımız görüşmelerde de iki akımın Moldova siyasetinde Gökoğuz'la ilgili çatıştığını görüyoruz: Birisi gerçekçi, Gökoğuzlara anlayışla davranan taraf; diğeri de neredeyse Romen milliyetçiliğine varan bir karşı taraf. Batılı ülkeler zaman zaman, işte, bunların, Gökoğuzların Rusya'ya bağımlılıklarının azaltılmasıyla ilgili, işte "Moldova'ya sorun yaratmasınlar." gibi konularda bizden yardım istiyorlar. Biz onu yaparken mutlaka Gökoğuzların haklarının da korunmasını, özerkliğinin aşındırılmaması konusunu da özellikle Avrupa Birliği'ndeki muhataplarımıza hatırlatmalıyız.

Sayın Başkanım, şimdi, bu Türk soydaşlık, köken konusu... Macaristan'da diyecektim ama buraya sakladım. Buna benzer topluluklar dünyanın, özellikle Rusya'nın değişik yörelerinde var. Şimdi, Macaristan'da da son dönemde bir Türk kökeni tartışması, bildiğim kadarıyla, sürüyor; biz yapıyorduk eskiden ama son dönemde Macaristan'da da bu tartışılmaya başlandı. Viktor Orban'ın Türk Konseyi Zirvesi'ne katılmasıyla beraber de bu biraz daha görünürlük kazandı.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Biz hâlâ yapıyoruz.

AHMET YILDIZ (Denizli) – Yapıyoruz canım, tabii, biz yapıyoruz da onlarda yeni oldu.

Şimdi, ben bunu da değerli buluyorum yani yandaşı veya karşı tarafı ne olursa olsun çünkü bu bizim, özellikle Müslüman olmayan Rusya'daki soydaş topluluklarla ilişkilerimizin korunması bakımından da, Türk dünyası bakımından da önemli. Anlaşma isabetli olmuş.

Çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben genel gerekçede bir yanlışlık görüyorum, şu açıdan yanlışlık görüyorum: Şimdi Sayın Bakan Yardımcısı da değerli meslektaşım Ahmet Yıldız da onu söyledi; bu anlaşma Türkiye ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanıyor ancak Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptı'yla ilgili bir anlaşma. Yani, aslında söz konusu olan Gagavuz Yeri'ndeki ya da Ahmet Yıldız'ın söylediği gibi Gökoğuz Yeri'ndeki bir liseyle ilgili. Şimdi, Gökoğuz Yeri'nin ya da Gagavuz Yeri'nin özel bir statüsü var Moldova içinde ve Moldova ile Gagavuz Yeri arasında da böyle bir çekişme var gerek eğitim açısından gerek onların özerkliğiyle ilgili çabalarına set çekilmesi açısından. Şimdi, Gagavuz Yeri'ndeki bir lisenin Moldova eğitim sistemine nasıl bir katkıda bulunacağını açıkçası ben pek çözemiyorum çünkü o, tamamen Gagavuz Yeri'ndeki özel bir statü içindeki bir liseyle ilgili bir durum; onun için, genel gerekçede böyle bir çelişki görüyorum, birincisi bu.

İkincisi: Türk eğitim ve öğretim sisteminin Moldova'da tanıtılması amaçlanıyor. Hangi eğitim sistemimiz acaba? Yani AKP iktidarının son on yedi senelik döneminde zannediyorum bizim milli eğitim sistemimizde ya 4'üncü ya 5'inci değişiklik yapılıyor şu sırada. Dolayısıyla sürekli olarak değişen bir eğitim sistemimizi acaba hangi boyutuyla Gagavuz Yeri'nde ve Gagavuz Yeri'nden yola çıkarak Moldova'da anlatacağız ve tanıtacağız?

Bir de başarı seviyesine bakmak gerekirse, zannediyorum bu PISA sınavlarıyla ilgili başarı derecelerine bakmak herhâlde uluslararası standartlar açısından Türkiye'nin eğitim sistemiyle ilgili çok ciddi bir gösterge oluyor. Biliyorsunuz, PISA sınavlarında Türkiye'den katılan öğrenciler fen

bilimlerinde 52'nci, okuma becerilerinde 50'nci, matematikte ise 49'uncu sırada yer aldı 72 ülke arasında. Şimdi, bu üç ders alanında da OECD ortalamasının çok gerisinde kalıyor Türkiye ve 2003 yılındaki başarı seviyesinin gerisine düşmüş vaziyette. Yani, bizim göstermek, öğretmek ve anlatmak istediğimiz eğitim tecrübemiz 2003 yılındakinden geriye gitmiş; biz bunu öğreteceğiz Gagavuz Yeri'ne ve oradan hareketle bütün Moldova'ya. Ama daha da ilginç ve ironik olan: Bu sıralamada Moldova bizim üzerimizde. Ben bu kadarıyla yetinmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Ben de Komisyonu, sizi, tabii, toplantımıza katılan diğer kurumları ve temsilcilerini de saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Gökoğuz Yeri, Gagavuzlar Türkiye'yle ilişkilerinin iyi olmasını istiyorlar tabii ve bunun iyi bilinmesini istiyorlar. Bizim için sorun yok ama onlar için bu ilişkilerin tüm ayrıntılarının açıklanması hatta siyasi nitelikli birtakım detaylara girilmesi, bunun paylaşılması, yankı bulması sanırım Gökoğuz Yeri yöneticilerinin ve Gagavuzların pek fazla hoşuna giden bir husus değil, bunu kaydetmek istiyorum.

İkincisi de millî eğitim sistemimiz hakkında Sayın Çeviköz'ün söylediklerine ilave edeceğim bir şey yok. Bu lisenin de faaliyetlerinin -burada çok hassas bir durumun söz konusu olduğunu düşünüyorum- Gagavuzlar ile Moldova yönetimi arasındaki dengeleri zorlamamasına, eğitim faaliyetleri dışına çıkmamasına hatta eğitim faaliyetleri bağlamında yerleşik norm ve kurallara azami özen gösterilmesine dikkat atfedilmesi gerektiğinin kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Aydın, buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de Komisyonumuzun değerli üyelerini ve bürokrasiden katılım sağlayan bütün arkadaşları bu vesileyle saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Gökoğuzlar özel bir bölge. Aslında biz sadece Moldova içerisindekileri biliyoruz. Burada küçük bir coğrafyadan bahsediyoruz, 1,832 kilometrekarelik bir alandan bahsediyoruz. 1994'te bir özerk statü almış. Nüfusu da 135 bin civarında bir yer. Ama gerçekten, eski o Sovyetler hinterlandındaki birçok coğrafyaya gittiğinizde Gökoğuzların varlığını görebiliyorsunuz.

Biz bir Komisyon hâlinde bir defa Ukrayna'ya bir seyahatte bulunmuştuk. Tabii, görüşmemizin bir ayağı şuydu Özerk Kırım Türklerinin Meclis Başkanı ve heyetiyle görüşme yaparken: Görüşme sonrası heyete bir grup daha katıldı. Onlar da orada yaşayan Gagavuzlar ya da Gökoğuzlardı ve inanın bu insanlar karakteristik olarak çok yetenekli, çok bilgili, bizimle ilişkiler kurmaya çalışan, ayakta durmaya çalışan, öyle maddi bağlamda talepleri olmayan gerçekten çok yürekli, dik insanlar. Hiç unutmuyorum, bir akademisyen hanımefendi başkanlığında bir grup geldiler, bizden sadece şunu istediler hatta katılımcılardan birisi biz Türkçe konuşmaya başlayınca o baktı bize, dedi ki: “Şaşırmanın, bu Gökoğuz ama hiçbir kelime bilmiyor. Sizin geldiğinizi duyduğunuz için geldi.” O akademisyen hocamız başkanlığındaki heyet dediler ki: “Şimdi, bizim öncelikli talebimiz: Bizim hem kendi içimizdeki homojenliğimizi sağlama açısından, kuşaklar arası ilişkinin devam etmesi açısından hem de elbette ki coğrafya kaderdir, coğrafyayı seçme şansımız yok, hele 21'inci yüzyılda hiç böyle bir şansımız yok ama ilişkilerimizin de devam etmesi lazım, akraba ilişkilerimizin de devam etmesi lazım, insani ilişkilerimizin de devam etmesi lazım ama kitleden de kopmadan, ne olur, bizi dilimizden koparmayın, bizi Türkçeden koparmayın.” Çünkü gerçekten Oğuz Türkçesinin çok güçlü bir yapısıdır Gagavuzların ana dilleri, konuştukları dil. Yani bu talep karşısında hepimiz suskunluğumuzu muhafaza ettik.

Şimdi, orada tabii ki bu okul çok önemli. Benim sadece bu bağlamda endişem şudur ki: Eğitimin kalitesi... Efendim, maalesef bunu üzümlük söyleyeyim: Orada bir devlet adına değil ama bir grup adına, bugün adına "FETÖ" dediğimiz bir yapı adına faaliyette bulunanlar -bunu esefle ifade ediyorum- eğitim bağlamında belirli bir mesafe katettiler de biz Türkiye Cumhuriyeti devleti adına orada yapacağımız bir şeyde bunun kat kat ötesine geçmek zorundayız, geçmeliyiz diye düşünüyoruz. Çünkü gerçekten öyle uluslararası ölçütleri dikkate almaksızın burada birinci dereceden ihtiyaca binaen bir deruhte söz konusu olmalı. Sadece bir endişem şudur ki: Oradaki insanları ötekileştirmeden -bazen yapıyoruz bunu, hepimiz yapıyoruz- oraya gidecek ekibin, eğitimci kadronun, biraz önce bütün konuşmacı arkadaşların ifade ettiği minvalde kendilerini donanmış ve yetkin kabul ederek, biraz da bir gönül seferberliği mantığıyla gitmesinde yarar var. Allah korusun, zaman zaman bu tür değerlendirmeleri yapıyoruz: "Ya, Gagavuzlar, bunlar zaten çoğunlukta da Hristiyan, çok da önemli değil." falan gibi çok sıkıntılı, sakıncalı değerlendirmelere düşmeyecek, yetkin, gerçekten olayın farkında bilinçli bir eğitim kadrosuyla buralara gitmekte yarar var diyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kemalbay, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten çok değerli konuşmalar oluyor. Farklı halkların, farklı kimliklerin, farklı dillerin kendi kendini yöneterek kendini var etmesi, dilini, ana dilini yaşatması ve gündelik yaşamında ve eğitimde kullanması son derece kıymetli ve bu, zaten partimizin de ilkelerinden biri. Türkiye’de de aynı tutumun sergilenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Başka coğrafyalarda savunduğumuz bu fikirleri Türkiye’deki halklar için de özgünlükler için de örneğin Kürt halkı için –büyük bir nüfus oldu artık- Arapça için de ve başka diller için de düşünmeliyiz diye düşünüyorum.

Burada Gagavuzya’nın özerkliğine yapılan güzellmeler bana şunu düşündürüyor: Bir halkın özerkliği kriminal bir şey değil; bir halkın demokratik, katılımcı bir şekilde halkların birlikte yaşam modelidir ve bu dünyada böyle örnekler vardır ve bunlar iyi örneklerdir, ortak yaşam için desteklenmesi gereken örneklerdir. Sınırların dışındaki bu anlayışın sınırların içinde de kriminalize edilmemesi, bu fikirlerin kriminalize edilmemesi açısından öğreticidir.

Buradaki 2’nci maddede lisenin hangi dillerde eğitim yapacağı belirtilirken, işte, Türkçe, Rumence, Rusça ve İngilizce eğitim yapılacağı belirtilmiş. Yani buradaki Türkçe etnik bir çerçevede mi ele alınmış? Türkiye’nin tanıtılmasıysa Türkiye halklarının tanıtılması olarak ben anlıyorum. Bu anlamda bu dil açısından daha da genişletilebilir, başka dillerde de eğitim öngörülebilir diye düşünüyorum, Arapça gibi, Kürtçe gibi.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Geçtiğimiz haftaki toplantıda sanırım Kırgızistan’la yapılan anlaşmada burada ilginç anekdotlar yaşandı, paylaştık hatırlarsanız, basına da yansıdı aslında. İşte, ülkelere yardım yapıyoruz, büyük bir meblağdı. Bilemiyorum, Moldova’ya toplam ne kadar yardımımız oldu yıllık ya da son yıllarda? Ama sonra -işte, basına yansıyor ya da burada konuşuyoruz, diplomatlarımız tabii bazen bilgi de veriyorlar- FETÖ’yle mücadelede, terörle mücadelede o ülkelere beklediğimiz, arzu ettiğimiz yanıt alamıyoruz. Kırgızistan örneği şöyleydi hatırlarsanız: 35 milyon dolarlık bir camiyi Türkiye finanse ediyor, sonra bizim büyükelçimizin de katıldığı bir yemeğe Kırgız yönetimi o ülkedeki “ülke imamı”

denen kişiyi davet ediyor, bizim büyükelçi protesto edip çıkıyor. Şimdi, bunu hatırlatmaktaki sebebim şu: Moldova'ya yapılan yardımlar ne kadardır? Bir de basında Moldova'yla ilişkilerimiz söz konusu olunca, Moldova'da başkanlık sarayının galiba yenilenmesi ya da yeniden düzenlenmesi konusunda bir miktar yardım yapılıyor. Bu miktar ne kadardır? Aynı Kırgızistan bağlamında soracak olursam, bu ülkede -işte, az önce Kamil Hocam da bahsetti- okulları var mı ya da benzer yapılanmaları var mı? O yapılanmanın sona erdirilmesine ilişkin bizden giden talepleri nasıl karşılıyor Moldova yönetimi?

Bu Cumhurbaşkanlığının yeniden düzenlenmesi konusu... Ben hatırlıyorum, yanılmıyorsam Sayın Başkanımız Volkan Bozkır'la Balkan ülkelerine yaptığımız bir seyahatte -hangi ülke olduğunu hatırlamıyorum ama- bizim bu Moldova'ya yaptığımız yardım çok ses getirmiş. Hatta hatırlarsanız...

BAŞKAN – Sırbistan...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sırbistan mıydı?

Sırbistan mıydı emin değilim, başka bir ülke miydi?

BAŞKAN – Karadağ mı acaba?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Karadağ olabilir.

Onlar da bazı kamu kurumlarının -yanılmıyorsam- onarımını, yenilenmesini Türkiye'nin üstlenmesi yönünde taleplerini -doğal olarak, örneklerini gördükleri için- gündeme getiriyorlar. Tabii ki TİKA'nın bizim beğendiğimiz çalışmaları olur, beğenmediğimiz çalışmaları olur ama bir kriteri var mıdır yurt dışına yapılan desteklerin? İşte, geçen hafta 35 milyon dolarlık... Bizim galiba üzerinde çalıştığımız hastane 14 milyon dolardı, 35 milyon dolarlık bir camiyi biz yapmıştık. Burada -sizden soracağım- cumhurbaşkanlığının yapımı için ne kadar para bizden yardım gitti? Biz bu yardımları yapıyoruz ama dediğim gibi, bu, başka ülkelerin talepte bulunmasına da doğal olarak neden olabiliyor.

Bir de işte, varsa -Kamil Hocamın dediği- bu tür faaliyetler bu ülkede, bunlara karşı mücadelede ne tür önlemler alınıyor?

Yine, benzer şekilde -yanılmıyorsam- bu anlaşmanın imzalandığı resmî heyetin, Sayın Cumhurbaşkanının da Başkanlık ettiği heyetin ziyareti öncesinde aynı ülkede Millî İstihbarat Teşkilatımızın da katıldığı bir operasyonla bazı Türk vatandaşları oradan Türkiye'ye getirildi. Bu kişiler hakkında dava açıldı mı? Bu kişiler neyle suçlanıyorlar? Şunun için soruyorum: Yani biz tabii ki en nihayetinde demokratik bir hukuk devletiyiz. Bizim ülkemize eğer suçlu olduğu gerekçesiyle insanlar getirildiyse haklarında dava açıldı mı? Çünkü ben görüyorum, insan hakları örgütleri bu operasyonu eleştiriyorlar insan hakları yönünden. Ama bizim de -15 Temmuz gecesi burada olan bir milletvekili olarak- kendimizce haklı, terörle mücadele, bu ülkede anayasal sistemi yıkmaya, kurumları yok etmeye çalışan bir örgütle mücadele gibi bir gerekçemiz var. Ama bu alınan kişilerin oradaki görevleri neydi? Türk vatandaşı olduklarına göre şu anda neredeler? Yargılanıyorlar mı? Hangi suçla yargılanıyorlar? Cezaları verildi mi? O konuda da bilgilendirirseniz sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler.

Öncelikle, bu anlaşmanın neden Moldova Hükûmetiyle yapıldığı ve Özerk Yönetim'le yapılmadığına ilişkin soruyu cevaplamak istiyorum. Esasen, Sayın Sezgin kendi yorumunda bunun cevabını da verdi çünkü burada önemli olan, bize çok yakın olan bu bölgeyle ilişkileri geliştirirken özellikle eğitim alanında, Moldova Hükûmetiyle aradaki dengeyi dikkate almak, bir de maksimum şeffaflık sağlamak. Yani biz burada ne yaptığımız konusunda herhangi bir şüpheye yer bırakmak istemiyoruz. Evet, değerli heyetin çok değerli katkıları oldu. Yapmaya çalıştığımız: Bu bölgenin bizim

açımızdan önemi, burada Türk dilinin yaşatılması, bu insanlarla kültürel bağımızın korunup daha da sağlamlştırılması bakımından kendi içinde küçük ama önemli bir adım bu okulun kurulması ve daha etkin hâle getirilmesi. Yapılmaya çalışılan bu. Bunu Moldova'yla birlikte koordinasyon hâlinde yapıyoruz ki hem şeffaflık olsun hem ne yaptığımız iyi anlaşılın diye.

Onun dışında, Moldova'yla ilişkilerimiz bağlamında sorulan, gündeme getirilen konular hakkında yine bilgi sunmak isterim.

Evet, Moldova'da FETÖ iltisaklı 5 okul bulunuyor. Bunların bir tanesi de Gagavuz Özerk Yeri'nde. Yine söylendiği gibi, Moldova'yla sıkı diyalogumuz ve taleplerimiz doğrultusunda bu okullarda görev alan FETÖ iltisaklı 7 kişi Eylül 2018'de Türkiye'ye iade edilmiştir. Bunlar hakkında ilgili makamlarımız işlem yapmaktadır.

Moldova'yla FETÖ iltisaklı okulların kapatılması, Maarif Vakfı'na devredilmesi konusunda çalışmalar sürmektedir. Her düzeyde her yapılan ziyaretin önemli bir bölümü bu konuya ayrılmaktadır. Belirli bir hareket vardır fakat daha fazla iş birliği beklentimiz mevcuttur ve bu konunun takipçisi olmaya devam ediyoruz.

Türkiye'ye iade edilen bu yöneticiler hakkında otuz yıl altı aya kadar hapis cezası istemiyle iddianame hazırlanmıştır Ocak 2019'da.

Oraya yaptığımız, TİKA'nın yaptığı yardımlar, bizim yaptığımız kalkınma yardımları konusuna gelirsek: Türkiye tarafından Moldova'ya 2004 yılından bu yana yapılan resmi kalkınma yardımlarının toplamı yaklaşık 80 milyon dolardır. TİKA başta Gagavuz Yeri olmak üzere, Moldova genelinde 1994 yılından bu yana 297 proje gerçekleştirmiştir. 2018 yılı içinde de 20 proje uygulanmış olup bunların maliyeti yaklaşık 20 milyon avrodur. Moldova Cumhurbaşkanlığı binasının tadilatı, ofis mobilyalarının temini, güvenlik ihtiyaçları başta olmak üzere, binanın tam kapasiteli faaliyete geçmesi için çalışmalar yapılmıştır. Komrat Bölge Hastanesi yerleşkesi içinde 56 yataklı yeni bir blok inşa edilerek tıbbi donanımı sağlanmış. Yine Komrat'ta 72 öğrencilik yatılı bir kreş inşaatı yapılarak donanımı tamamlanmıştır. Kültürel ve sosyal destek bağlamında Gagavuz Yeri Kırıyet-Lunga Kültürevi tadilatı yapılmıştır. Kıpçak köyünde TİKA tarafından bir dostluk parkı yapılmıştır, buraya "15 Temmuz" ismi verilmiştir. Ayrıca Moldova genelinde sağlık, güvenlik ve ekonomik altyapıların geliştirilmesine yönelik eğitimler sonucunda yaklaşık 300 uzman eğitilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Burcu Hanım, sizin ilave edeceğiniz husus varsa buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Sayın Pekközegü'nün en son yapmış olduğu yorumdan yola çıkarak şu bilgiyi vermek isterim: Okullarımızda yaşayan diller ve lehçeler dersi kapsamında bahsettiğiniz dil ve lehçeler Arapça, Zazaca, Kırmancça, Boşnakça gibi birçok lehçe öğretilmektedir. Oradaki okulumuzda da eğer bu konuda bir talep olursa elbette bu dersin verilmesine yönelik tedbir alınır, öğretmen görevlendirilir. Şu anda orada 9 öğretmenimiz bulunuyor ve 140 öğrencimiz var. Geçtiğimiz yıl yapılan, ülke genelinde yapılan bitirme sınavlarında da öğrencilerimiz yüzde 100 başarılı olarak mezun oldular. Orada bir başarı sorunumuz bulunmamaktadır. Ve oradaki okulun tanıtılmasıyla birlikte bize, Bakanlığımıza yönelik yeni eğitim kurumları açılması, bu okulun kapasitesinin artırılmasına yönelik de talepler gelmektedir. Bu noktada da şu anda çalışma yürütüyoruz. Yine bu mutabakat zaptının onay süreci, yürürlüğe girme süreci tamamlandıktan sonra da bu konularla ilgili bir yönetmelik çalışmamız da var, onun da hızla yürürlüğe girmesini istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Güneş, buyurun.

NİYAZI GÜNEŞ (Karabük) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de bütün heyeti hürmetle selamlıyorum.

Geçenki toplantıda da söz konusu oldu, Kırgızistan’da yapılan cami konusu dile getirildi, yine bu toplantıda da böyle bir konu oldu.

Şimdi, 1990’lı yıllardan sonra, Sovyetler Birliği’nin dağılması sürecinden sonra ülkemiz gerek Türk Cumhuriyetlerinde gerekse Türk topluluklarının bulunduğu yerlerde, Türkiye’den talep edilen yerlerde camiler yaptı, Türkmenistan’da Ertuğrul Gazi Camisi bunlardan biridir.

Şimdi, burada görüyoruz, Belarus’ta da bir cami. Bunlar Türkiye Diyanet Vakfınca bu ülkelerde yapılan eserlerdir ve Türkiye’nin mimari tarzını yansıtan, Türkiye’yi temsil eden, Türk örf ve geleneklerine uygun eserlerdir. Kanaatimce Türkiye’nin bu ülkelerdeki dinî boşlukları doldurmak bakımından... Çünkü yetmiş yıllık bir komünizm sürecinden sonra, 1990’lı yıllardan sonra dağılan ülkelerde böyle bir boşluk söz konusudur. Ülkemizin bu boşluk noktasını düşünerek buralara götürdüğü hizmetler çerçevesindedir. Kırgızistan’da yapılan cami de bunlardan biridir, Almatı’da da aynı tarzda yapılan camiler söz konusudur. Diğer Türk cumhuriyetlerinin, Türk devletlerinin başkentlerinde sembolik olarak yapılan eserlerdir, bunlardan yani ülkemiz adına gurur duymamız lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Değerli Komisyon üyemizin açıklamaları- -ismimi zikretmedi ama camiden ben bahsettiğim için- herhâlde bana yanıttı. Çok teşekkür ediyorum. Tabii ki ben cami yapılmasına karşı değilim, bir kere daha söyleyeyim; geçen haftaki tartışmaya tutanaklardan da bakabiliriz, basından da. Şöyle: Cami yapmak için 35 milyon dolar verdiğimiz ülke, iftar yemeğinde FETÖ terör örgütünün ülke imamıyla birlikte oturuyor büyükelçinizi. Bunun yani benim eleştirimin ya da konuştuğum konunun şeyle alakası yok. Moldova bağlamına getirmemin de şeyi suydı: Sayın Bakan Yardımcısı rakamı söylemedi tam olarak, toplamı verdi ama basında yer aldığı kadarıyla 10 milyon dolar Cumhurbaşkanlığı sarayının yenilenmesi... Doğru mu Sayın Bakan Yardımcım?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Bende yok, sonra teyit ederim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Elinizdeki şeyde varsa, yanılmıyorsam 10 milyon dolar. Yani iş birliği yaparken tabii ki bu coğrafyalara biz yardım edelim, el uzatalım, dediğiniz gibi orada eğer manevi anlamda bir boşluk varsa tabii ki Türkiye’den daha iyi, donanımlı bu işi yapacak ülke olmayabilir, buna itirazım yok. Benim dediğim daha farklı bir şeydi yani bu ülkelerle iş birliği yaparken bazen hani tamamen şunu yapalım, bunu yapalım değil ama bunun bir karşılıklılık anlamında... İşte, okullar mesela kapatıldı şeklinde “Kapatıldı.” yanıtı alamadık, “Kapatılma talebi var.” dedi, “Kapatıldı.” yanıtı almadık Sayın Bakan Yardımcısından. Onu söylemek istedim, onu vurgulamak istedim yani bu iş birliğinde bazen demek ki ya isteklerimizi ya taleplerimizi ya gerekçelerimizi anlatmakta zorluk çekiyoruz, onu vurgulamak istedim yoksa asla... Sizin bana yaptığınız izahat çok kıymetlidir, tabii ki çok önemli.

Ayrıca da 35 milyon dolarlık bir caminin Kırgızistan'da... Tabii ki cami yardımı yapalım ama işte ülkemizin... Hani bu Komisyonda hariciyeyi konuşuyoruz ama yan odada ya da başka bir odada hatta bazen yine bu Komisyonda az önce başka bir ülkede olduğu için savunma sanayi konuşuyoruz, niye? Başka ülkelere proje kapalım da ülkemiz ekonomisi gelişsin diye. Ekonomimizi de düşünmemiz lazım. Belki biraz daha yaşadığımız dönemin sıkıntılarına göre işte bu desteklerin verilip verilmemesi tartışılabilir, bunu söylemek istedim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Güneş, buyurun.

Nİ-YAZI GÜNEŞ (Karabük) – Bu son iftar toplantısında FETÖ'nün elemanlarının katılması konusuna biz de katılmıyoruz yani o da bizim... Ama camiyle bunu bağlantılı kılmak doğru değil, onu ifade ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Evet, yani Kırgızistan'dan hareket ederek Moldova'da da benzer bir durumun söz konusu olduğu Sayın Çakırözer'in söylediklerinden net bir şekilde gözüküyor. Cumhurbaşkanlığı sarayı, mobilyalarına varana kadar önemli bir yatırım yapılarak tarafımızdan üstlenilmiş, inşa edilmiş. Ancak birtakım taleplerimiz Moldova Hükümeti tarafından yerine getirilmemiş. Örneğin okulların kapatılması konusunda bir net yanıt alamadığımızı söyledi Sayın Çakırözer. Özellikle ülkeden ihraç edilen öğretmenlerin bulunduğu bir okul var, özel Orizont Lisesi. Ben net olarak bunu sormak isterim. Bu özel Orizont Lisesi acaba kapatıldı mı, kapatılmadı mı? Yani diğer okulların kapatılmadığı söylendi ama bu okulun öğretmenleri ihraç edildiğine göre bu okulla ilgili olarak net bir şekilde soru sormak ve yanıt almak isterim.

BAŞKAN – Sayın Önal...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Bu okulların kapatılması ve Maarif Vakfına devredilmesi için çalışılıyor şu anda.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KONGAZ SÜLEYMAN DEMİREL MOLDOVA TÜRK LİSESİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17 Ekim 2018 tarihinde Kişinev'de imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1797) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00'ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerine de teşekkür ediyorum.

Gündemin 5'inci maddesine geçiyorum.

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1773) esas numaraları Kanun Teklifi 21 Şubat 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 29 Nisan 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Belarus'la ikili ilişkilerimiz hakkında önceki anlaşma kapsamında kısa bilgi arz ettiğim için o bölümü geçeceğim. Doğrudan bu anlaşmayla ilgili kısa bir sunuş yapıp ilgili bakanlık temsilcisi arkadaşşıma devredeceğim.

Belarus'la Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması, dönemin Başbakanı Sayın Binali Yıldırım'ın Şubat 2018 tarihinde Minsk'e yaptığı ziyaret sırasında o zamanki Ulaştırma Bakanımız Sayın Ahmet Arslan ve Belaruslu mevkidaşı arasında imzalanmıştır. Bu anlaşmayla hâlihazırda ticaret fazlası verdiğimiz Belarus ile ticaret hacmimizin daha da artırılmasında önemli rol oynayan kara yolu taşımacılığı imkânlarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra söz konusu anlaşmayla kara yoluna alternatif veya tamamlayan, çevreyle dost, verimli ve sürdürülebilir diğer taşıma türlerinin gelişimi yani denizcilik ve deniz taşımacılığı, demir yolu taşımacılığı gibi kolaylaştırıcı önlemlerin alınmasının teşviki de hedeflenmektedir. Doğu Avrupa Baltık Bölgesi ve Karadeniz havzasında transit ülke olan ve bu ülkeler arasında yapılan ticarete stratejik konumdaki Belaru'la bu anlaşmanın imzalanması taşıma faaliyetlerine, bölgesel bağlantısallığa ve bölgesel ticarete olumlu katkıda bulunacaktır diye düşünüyoruz. Belarus tarafında anlaşmanın onay süreci 24 Ekim 2018 tarihinde parlamentoda onaylanarak tamamlanmış durumdadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız temsilcisi Sayın Cem Murat Yıldırım.

Buyurun Murat Bey.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI TEHLİKELİ MAL VE KOMBİNE TAŞIMACILIK DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ CEM MURAT YILDIRIM – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; biraz önce Sayın Bakan Yardımcının sözlerine ilaveten, bu anlaşmanın Litvanya, Belarus ve Ukrayna ortaklığında geliştirilen ve “Viking Treni” olarak adlandırılan Baltık Denizi ile Karadeniz arasında Kloipeda, Odessa ve Illichivsk deniz limanlarını demir yoluyla birleştiren kombine taşımacılık projesinin verimliliğini artıracığını düşünüyoruz.

Diğer taraftan, iki ülke arasında yapılan taşımacılığın sürdürülebilir ve daha verimli taşıma modlarına kaydırılması amacıyla Karadeniz’de ilave Ro-Ro tren ferî hatlarının bu taşımacılık biçimine uygun limanların geliştirilmesinde deniz yolu ve demir yolu taşımacılığında konteyner ve “swap body” taşımalarını güçlendirerek uluslararası ticarete konu olan taşımacılık operasyonlarının çeşitlendirilmesinde söz konusu anlaşmanın fayda sağlayabileceğini değerlendiriyoruz. Bu anlamda Ukrayna’yla daha önce anlaşma imzalanmıştı, Belarus’la da imzalandı, şimdi Litvanya’yla görüşmelerimiz sürüyor. Bu 3 ülkeyle anlaşmalarımızı imzaladıktan sonra Karadeniz üzerinden Baltık Denizi’ne çok daha hızlı ve daha uygun navlunla taşımacılık yapma imkânına sahip olabileceğimiz Karadeniz’deki demir yolu bağlantılı limanlarımızdan yapacağımız Ro-Ro seferleriyle.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkanım çok teşekkür ederim.

Sadece bir soru soracağım kendi bilgi dağarcığımı zenginleştirmek için. Şimdi, Azerbaycan, Gürcistan ve Ukrayna’yla daha önce anlaşmalar imzalandı. Özellikle kara yolu taşımacılığında bu ülkeler hep kota üzerinden çalışıyorlar. Şimdi, Kafkasya, tabii, bizim için Orta Asya’ya kara yolu taşımacılığında çok büyük bir güzergâh, Azerbaycan’la hep kota sorunumuz olmuştur. Belarus’la imzalanan bu anlaşmada bir kota var mı? Belarus’un bize tanıdığı kotadan memnun musunuz, bunu artırmak istiyor musunuz? Ve Baltık ülkeleriyle kara yolu taşımacılığımızda Belarus ciddi bir transit ülke olduğu için kota konusunda bize sıkıntı çıkarıyorlar mı? Çünkü özellikle hava yolu taşımacılığında bildiğimiz kadarıyla Belarus bazen sıkıntı çıkartabiliyor, turizm sezonlarında hep beşinci ülke taşımacılığı konusunda devamlı tartışırız. Bu açıdan bir bilgi rica edecektim.

BAŞKAN - Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI TEHLİKELİ MAL VE KOMBİNE TAŞIMACILIK DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ CEM MURAT YILDIRIM - Arz edeyim.

Anlaşmada zaten bu konular –müzakerelerinde- görüşüldü. Pratik olarak da şöyle bir durum yaşandı: Geçtiğimiz senelerde Rusya’yla yaşadığımız uçak krizinden sonra biz Belarus’tan çok ciddi kota yardımı alarak taşımacılığı Belarus üzerinden gerçekleştirdik. Bu konuda ciddi yardımlarını gördük. Belarus ve Litvanya özellikle taşımacılık anlamında çok ciddi söz sahibi ülkeler. Belge konusunda hiçbir sorun yaşamadık, özellikle kara yolu taşımacılığı konusunda, yaşayacağımızı da düşünmüyorum, ki zaten buradaki temel amaçlarımızdan bir tanesi Viking treniyle Karadeniz üzerinden Baltık Denizi’ne açılabilmek, İsveç, Norveç ve Kuzey Avrupa’ya çok daha rahatlıkla ve uygun fiyatla yük ve eşya taşıyabilmek.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kemalbay, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Daha önce de belirttiğim gibi, bir diktatörlük olarak anılan Lukaşenko'nun hükümetiyle herhangi bir siyasi, ekonomik ve askerî iş birliği yapılmaması gerektiğini düşündüğümüzden muhalefet şerhi koyuyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSLARARASI KOMBİNE YÜK TAŞIMACILIĞI**

ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 14 Şubat 2018 tarihinde Minsk'te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1773) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00'ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı temsilcilerine teşekkür ediyoruz.

6.- Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1598)

BAŞKAN - Gündemin 6'ncı maddesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1598) esas numaralı Kanun Teklifi 7 Şubat 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 27 Mart 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. 26'ncı Yasama Döneminde de Komisyonumuza havale edilen ve Komisyonumuzda görüşülüp oy birliğiyle kabul edilen anlaşma, dönemin sona ermesi sebebiyle Genel Kurulda görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığı temsilcisine veriyorum.

Buyurun Sayın Önal.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Kıymetli Başkan, çok değerli Komisyon üyeleri; Moldova hakkında da önceki anlaşma kapsamında, ikili ilişkilerimiz hakkında bilgi sunmuştum. Doğrudan anlaşmaya geçeceğim.

5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de imzalandı bu anlaşma. Bu anlaşmayla her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının korunması ve güvence altına alınması hedeflenmiştir. Anlaşma yürürlüğe girdiğinde her iki ülke mevzuatına tabi olanlar sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görecektir. Sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için gereken hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olacaktır. Mükerrer sigortalılık önlenecektir. Aylık veya gelir almaktayken diğer ülkede ikamet edenlerin aylık ve gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenecektir. İki ülke yetkili makam ve kurumları sosyal güvenlik alanında birbirlerine her türlü yardımı sağlayacak, gereken kolaylığı gösterecektir. Moldova tarafı anlaşmanın onay sürecinin tamamlandığını 1 Aralık 2017 tarihli notasıyla tarafımıza bildirmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız temsilcisi Sayın Genel Müdür İsmail Yılmaz, buyurun.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YILMAZ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan Yardımcımızın açıklamasına ilaveten bazı istatistikler vermek istiyorum. Şu anda ülkemizde çalışan yaklaşık 1.180 Moldova vatandaşı sigortalı olarak çalışıyor. Bizim vatandaşlarımızdan 4.500 kişi Moldova’da bulunmakta. Yine, Moldova vatandaşlarından 8.800 kişi de ülkemizde bulunmakta.

Bir diğer açıklamam gereken konu da Sayın Başkan, bu anlaşma her iki ülke kapsamında çalışanların geçici görevlerini de kapsamaktadır dolayısıyla işverenlerimiz altmış aya kadar geçici görevlendirme yapmaları hâlinde karşı ülkede daha kolay iş yapabilme imkânına sahip olacaklardır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyeler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 5 Mayıs 2017 tarihinde Kışinev’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanını yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1598) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Gaziantep Milletvekili Ali Şahin’in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz şayet varsa 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00’ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcisine teşekkür ediyorum.

Gündemin 7’nci maddesine geçiyoruz.

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1800) esas numaralı Kanun Teklifi 16 Nisan 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 8 Mayıs 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. 26’ncı Yasama Döneminde de Komisyonumuza havale edilen anlaşma, dönemin sona ermesi sebebiyle görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığımız temsilcisine veriyorum.

Buyurun Sayın Önal.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Ukrayna’yla ikili ilişkilerimiz hakkında kısaca değerli heyetinize bilgi arz etmek isterim öncelikle.

Stratejik ortağımız ve komşumuz Ukrayna'yla ilişkilerimiz iyi düzeydedir. İş birliğimiz özellikle ticaret, yatırımlar, turizm ve savunma sanayisi alanlarında hızla gelişmekte ve derinleşmektedir. Ukrayna'da Cumhurbaşkanlığı seçimlerini ahiren Volodimir Zelenskiy kazanmıştır. Zelenskiy'nin yemin töreni 20 Mayıs tarihinde yapılmış, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız törene iştirak etmiştir. Zelenskiy parlamentoyu feshetmiş yemin töreninin ardından ve erken seçim çağrısında bulunmuştur. Ukrayna iç politikasındaki bu gelişmeler tarafımızdan yakından takip edilmektedir.

Ekonomik ilişkilerimiz genel ilişkilerimizin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. 2018 yılında ticaret hacmimiz 4,1 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. İthalatımız 2,6 milyar ABD dolarına ulaşmış, ihracatımız 1,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Ticaret ve ekonomi alanında daha fazla ivme yaratmak için çalışmalarımız devam etmektedir. Bu amaçla üzerinde durduğumuz bir konu Ukrayna'yla serbest ticaret anlaşması imzalanmasıdır. Bu konuda müzakereler sürdürülmektedir. Bugüne kadar 10 müzakere turu yapılmıştır. Bugün Ukrayna'da yaklaşık 600 Türk firması faaliyet göstermektedir. Bu firmalarımızın toplam yatırım değeri 2,2 milyar ABD doları tutarındadır. Vatandaşlarımıza kimlikle seyahat imkânı sağlanmıştır, özelliği karşılıklı olarak. Bundan sonra özellikle 2018 yılında da ülkemizi ziyaret eden Ukraynalıların sayısı kayda değer bir artış göstermiş ve 1,3 milyon seviyesine ulaşmış ve bir rekor kırmıştır aslında.

Savunma sanayisi öncelikli iş birliği alanlarımız arasındadır. Ukrayna'yla ülkemizden İHA alımı başta olmak üzere, son dönemde önemli anlaşmalara imza atmış durumdayız.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokol, 9 Ekim 2017 tarihinde yapılan Türkiye Ukrayna Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey Toplantısı sırasında dönemin Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci ve Ukrayna Maliye Bakan Yardımcısı arasında imzalanmıştır. Esasen bu konuda bir anlaşma mevcuttur. 27 Kasım 1996 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır bu anlaşma. Ancak her iki ülkedeki vergi mevzuatında ve küresel ekonomik yapılarda yaşanan gelişmeler sonucunda bu anlaşmanın tadil edilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bunun üzerine bu protokol imzalanmıştır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı İdris Şenyurt, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Bakan Yardımcısının söylediklerine ilave olarak çok kısa bu protokolde ne getirdiğimizi açıklamak istiyorum. Zaten Sayın Bakan Yardımcımın da söylediği gibi, 1996'da imzalanan ve 1999 yılından beri yürürlükte olan bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmamız var Ukrayna Hükümetiyle ve sorunsuz bir şekilde de uygulanmaktadır. Yalnız gerek OECD gerekse Birleşmiş Milletlerin modellerinde meydana gelen değişiklikler ve özellikle vergi konularında iş birliğini artıran düzenlemeleri bu protokolle mevcut anlaşmalarımıza dercetmeye çalışıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyeler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA
GELİR VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ
ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASINI DEĞİŞTİREN
PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 9 Ekim 2017 tarihinde Kiev’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1800) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu’nun özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00’ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

8.- Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1804)

BAŞKAN - Gündemin 8’inci maddesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1804) esas numaralı Kanun Teklifi 19 Nisan 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 8 Mayıs 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Arjantin’le ikili ilişkilerimiz hakkında kısa bir sunuş yapmak istiyorum öncelikle. Güney Amerika’da kilit öneme sahip bir ülke olan Arjantin’le ilişkilerimizi her alanda geliştirmeye gayret ediyoruz. Arjantin’in G20 Dönem Başkanlığı sırasında, özellikle ülkelerimiz arasındaki ikili temaslar artmış ve ülkemizden çok sayıda heyet Arjantin’i ziyaret etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız da G7 Liderler Zirvesi marjında Arjantinli karşıtıyla bir araya gelmiştir. Yakalanan bu ivmenin önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi arzu edilmektedir.

Arjantin’le ticaretimiz 2018 yılında 527,2 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Ticaret hacmimiz 2019 yılının ilk üç ayında 144,8 milyon ABD dolarına ulaşmış durumdadır. Önümüzdeki dönemde Arjantin’in de üyesi olduğu Güney Ortak Pazarıyla (MERCOSUR) serbest ticaret anlaşması müzakerelerine yeniden başlamak için çabalarımız devam etmektedir. Esasen Latin Amerika kendisi çok önemli bir potansiyel oluşturmaktadır, Arjantin de Latin Amerika için de önde gelen ülkeler arasında. Sadece Şili’yle serbest ticaret anlaşmamız var bölgede fakat diğer ülkelerle de yapmak yönünde girişimlerimiz var. Arjantin’le bu bölgesel örgüt bağlamında böyle bir angajmana girmeyi arzu ediyoruz.

Ülkemiz ile Arjantin arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü ve iki ülke vergi daireleri arasında vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi için OECD standartlarına uygun bilgi değişimi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Berat Albayrak ve Arjantin Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı tarafından 1 Aralık 2018 tarihinde Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması imzalanmıştır. Arjantin tarafında anlaşmanın onay süreci devam etmektedir.

Arjantin’le aramızda önemli olan bir diğer iş birliği alanı, yine, savunma sanayisi alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle TUSAŞ ile Arjantinli karşıtı arasında bir iş birliği çalışması vardır. Özellikle yüksek teknolojiye sahip uydu üretimi konusunda böyle bir çalışma başlatılmış durumdadır.

İmzalanan bu anlaşmanın hayata geçirilmesi, özellikle Arjantin’de yüksek vergi ödeyen Türk Hava Yolları açısından faydalı olacaktır diye değerlendiriyoruz.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Gelir İdaresi Başkan Yardımcımız, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de kısaca anlaşmanın içeriği hakkında bilgi vermek istiyorum. Öncelikle, bu anlaşmayı niye yapıyoruz? Bu anlaşma olmadığı zaman bir ülkede mukim yani yerleşik olan kişinin tüm dünyada elde etmiş olduğu gelirler mukim olduğu ülke tarafından vergilendiriliyor. Bu durumda, gelirin hem yerleşik olduğu ülkede hem de dışarıda başka bir ülkede elde edilmesi durumunda orada vergilendirilmesiyle çifte vergilendirme durumu ortaya çıkıyor. Bunun önüne geçilmesi amacıyla ülkeler arasında -ki şimdiki Arjantin’le mevcut durumumuzda- anlaşma yapılarak, elde edilen kazançları hangi durumlarda hangi ülkenin vergilendirme hakkının olacağı belirleniyor, bunun için yapılmıştır bu anlaşma. Burada da bazı durumlarda mukim olunan ülkelere, bazı durumlarda kaynak ülkeye yani gelirin elde edildiği ülkeye, bazı durumlarda da paylaşım şeklinde hem kaynak ülkeye hem de mukim ülkeye verilmesi şeklinde anlaşmamızda kazanç türlerine göre değişik öneriler yer almaktadır. Bu anlaşmanın sonuçlanmasıyla yatırımcılarımız, hem Türkiye’de yatırım yapacak Arjantinli yatırımcılar hem de Arjantin’de yatırım yapacak Türk yatırımcılar açısından vergisel bir belirlilik ortaya çıkmış olacak. Diğer taraftan, anlaşmada yer alan iş birliği maddeleri çerçevesinde vergi kaçırmayla daha etkin mücadele etmiş olacağız.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ARJANTİN CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 1 Aralık 2018 tarihinde Buenos Aires’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması” ve eki “Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1804) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu ve Bursa Milletvekili Atilla Ödünç’ün özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz şayet varsa 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00’ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcilerine de teşekkür ediyoruz.

Gündemin 9’uncu maddesine geçiyoruz.

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1774) esas numaralı Kanun Teklifi 21 Şubat 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 29 Nisan 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. 26'ncı Yasama Döneminde de Komisyonumuza havale edilen ve Komisyonumuzda görüşülüp oy birliğiyle kabul edilen anlaşma dönemin sona ermesi sebebiyle Genel Kurulda görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Bahse konu anlaşma 22 Ağustos 2016 tarihinde Sayın Bakanımız ve Moldova Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri ve Avrupa Entegrasyonu Bakanı arasında imzalanmıştır. Moldova bakımından iç hukuktaki onay süreci tamamlanmıştır.

Bu tür anlaşmalarla -bir sonra yine benzer bir anlaşmayı ele alacağız- hedeflenen, özellikle sayılarında belirgin bir artış olan, meslek sahibi diplomatik, konsüler misyon mensuplarının eşlerinin eşleriyle birlikte buldukları ülkelerde çalışmalarına, kendi mesleklerini sürdürmelerine imkân tanımaktır. Bu anlaşmanın kapsamına giren kişiler bakımından hâlihazırda ülkemizde görev yapan 15, Moldova'da görev yapan 15 misyon mensubu olmak üzere, toplam 30 misyon mensubu ailesinin bu anlaşmadan faydalanması söz konusu olacaktır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün haberlerde herhâlde görmüşsünüzdür Sarar ailesinin uğramış olduğu saldırıyı. Onunla ilgili olarak da yanlarında çalışan bir Moldovalının başlıca şüpheliler arasında yer aldığı özellikle anlaşılmış, bu konuda da soruşturmalar başlamış. Şimdi, tabii, bunu neden dile getiriyorum? Yani bir evde yardımcı olarak çalışan bir kişi ile bu anlaşmanın içinde bahsedilen, profesyonel özellikleri olan ve özellikle bundan yararlanarak çalışmak isteyen kişilerin niteliği arasında bir fark olduğunu takdir ediyorum. Ancak şöyle bir şey var genel gerekçede: "...kazanç getirici bir işte çalışmanın ev sahibi ülkenin takdirinden çıkarılarak mütakabiliyet ilkesi çerçevesinde bir düzenlemeye bağlanması, çalışma talebi uygun bulunan aile bireylerinin 1961 ve 1963 tarihli Viyana Sözleşmeleri ile tanınan temel ayrıcalık ve bağımsızlıklarının devam ettirilmesi..." Yani çalışan kişi eğer çalıştığı eş diplomatik misyonda çalışıyor ve diplomatik ayrıcalıklardan yararlanıyorsa bu anlaşmalar, bu sözleşmeler çerçevesinde, çalıştığı alandaki faaliyetlerinin dışında o ayrıcalıklardan yararlanması öngörülüyor çalışanın.

Tam da üstüne geldi bu Moldova örneği, onun için açıkçası bu ayrıcalık ve bağımsızlıklardan yararlanma konusunda genelgeçer uygulamanın ne olduğu hakkında bilgi edinmek isterim. Şu açıdan: Bildiğim kadarıyla Avrupa Birliğinin de buna ilişkin bazı kısıtlamaları vardır. Ben bunu açıkçası biraz riskli görüyorum. Riskli görüyorum, şu açıdan: Elbette bir doktor diyelim ya da işte, bir avukat veya fevkalade üstün nitelikli bir profesyonel, bizim kendi vatandaşımız olan, herhangi bir ülkeye gittiğinde eşi orada diplomatik misyonda çalışıyor ise elbette mesleğini sürdürmek isteyecektir. Ancak, şimdiye kadarki uygulama, orada o mesleğini icra ederken belli alanlarda feragat etmesi gerektiği hükmüyle karşı karşıya kalır, bu da bilhassa vergi konusundadır. Şimdi, eğer bu ayrıcalık ve bağımsızlıklardan yararlanma devam edecek ise bunu ben açıkçası sorguluyorum ve burada bir endişe duyduğumu ifade etmek istiyorum. Acaba Avrupa Birliğindeki uygulama hakkında bilgi sahibi miyiz, onu öğrenmek isterim.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay'ı da dinleyelim, sonra Sayın Önal siz cevap verirsiniz.

Buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Burada şöyle bir sakınca da gözümüze çarptı: Türkiyeli diplomatların eş ve çocuklarının da Moldova’da çalışmasını ve karşı tarafın da çalışmasını sağlayan, diplomatik ayrıcalıklardan feragat etmemesi durumunda bunu yapan bir anlaşma, bir teklif. Buna bağlı olarak diplomat aile fertlerinin çalışabileceği işin boyutu ve hangi sektörleri kapsadığı açıkça belirtilmediğinden bu çalışma alanlarında makam ve mevki kullanılarak iş ortaklarının kayırılması, ikili ticaret ağında usulsüzlüklerin yapılması gibi birçok suç fiilinin olanakları yaratılabilmektedir. Viyana Sözleşmesi’nin sağladığı diplomatik ayrıcalıkların gerekçesi olan siyasi ve hukuki istisnaların diplomatların ve ailelerinin ekonomik çıkar için bir arka kapıya dönüşmesi riski olduğundan biz bu kanun teklifini uygun bulmuyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Önal, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Efendim, bu tip anlaşmalarda gözetilen amaç, özellikle eşlerine bağlı olarak fedakârlık yapan, kendi mesleklerine ara veren insanların yurt dışında da mesleklerini icra edebilmelerine imkân sağlamak. Bu, uygulaması kısıtlı alanlı olan bir anlaşma türü. Buradaki bahsedilen teknik boyutlar hakkında detaylı bilgi vermek üzere sözü ilgili Genel Müdür Yardımcımız Serap Hanım’a devretmek istiyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun Serap Hanım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Teşekkür ederim Sayın Bakan Yardımcım.

Şimdi, burada “Viyana çerçevesinde sağlanan ayrıcalık ve bağışlıklardan feragat etmeksizin” şu anlama geliyor: Bu anlaşmalarda bir maddemiz var, bu da diplomatın ailesinin, aile bireyinin işiyle ilgili hukuki ve idari yargıdan bağışlığı kalkıyor ve bu tüm anlaşmalarda kayıtlı, buna vergi de dâhil. Cezaî bağışlıkta ise bu durumu gerektirecek ciddi bir durum olması hâlinde cezaî bağışlığının da kaldırılmasını ciddi şekilde değerlendireceği hükmü yer alıyor. Dolayısıyla “feragat etmeksizin” derken, bir diplomatın aasında Viyanalar çerçevesinde yararlandığı tüm ayrıcalık ve bağışlıkların işiyle ilgili olanlarının kaldırılması, ancak işi dışındakilerden yararlanması söz konusu.

Onun dışında, bu karşılıklı alanlar nota teatisiyle ve karşılıklı mutabakat çerçevesinde belirleniyor. O yüzden, şöyle söyleyebilirim: Her bir talep gündeme geldiği zaman bu ilgili ülkeyle müzakere ediliyor, karşılıklı alanlar belirleniyor ve eğer belli alanlar o ülkenin ulusal menfaatlerine aykırıysa bu alanlardaki çalışma talebi hiçbir şekilde kabul edilmiyor ve prosedür bu şekilde yürüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Avrupa Birliğiyle ilgili olarak uygulamayı sormuştu Sayın Çeviköz.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Pardon, kusura bakmayın.

Avrupa Birliğindeki uygulamanın da bizim dosyalarımıza göre bu işiyle ilgili konularda hukuki ve idari yargı bağışlığının olmaması, cezaî yargı bağışlığının da gene bir suç işlenmesi hâlinde ilgili ülke tarafından kaldırılmasının ciddi şekilde değerlendirildiği şeklinde. AB’deki uygulama da bu yönde bildiğimiz kadarıyla.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, buyurun.

AHMET YILDIZ (Denizli) – Açıklığa kavuşması bakımından Sayın Başkanın da sorusuna cevaben şunları tek tek cevaplayabilir miyiz? İşle ilgili konularda yani örneğin şirket kurdu vergisini ödüyor, çalıştı vergisini ödüyor, bunda bir şey yok fakat burada gördüğüm kadarıyla iş kolları bakımından bir sınırlama yok değil mi? Bazı anlaşmalarda var.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Şöyle: Her bir anlaşmada bu spesifik olarak belirtilmiyor. Bunlar daha ziyade bir çerçeve anlaşması şeklinde ama bir talep geldiği zaman bize biz bunu karşılıklı müzakere ederek o ülkeyle nota teatisi suretiyle iş alanlarını belirliyoruz ve Çalışma Bakanlığından ve diğer kurumlarımızdan bunun olup olamayacağına dair izin talep ediyoruz; belirlenen mutabık kalınmış iş alanında bu diplomatın, aile bireyinin çalışmasının uygun olup olmayacağını ilgili makamlarımızdan soruyoruz. Eğer onlar onay vermezlerse o belirlenen iş alanında çalışmasına, bunu bir nota yoluyla ilgili ülke makamına iletip bunun mümkün olmayacağını söylüyoruz. Dolayısıyla her bir ülke için “case by case” değerlendiriliyor bu ama anlaşmanın içerisinde alanlar sayılmamış, anlaşmaların içerisinde genel olarak alanlar sayılmıyor.

AHMET YILDIZ (Denizli) – Peki, işle ilgili cezai bir durum olursa, bağışıklıktan feragat etmezse o zaman “persona non grata.”

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Evet, evet “persona non grata” ilan edilebilir, geri çekilmesini isteyebiliriz. Bir çalışma talebini kabul veya reddetmek tamamen ev sahibi ülke olarak bizim uhdemizde bir şey ve bunu en çok da güvenlik gerekçesiyle yapabiliriz tabii.

BAŞKAN – Sayın Aydın, buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, eksikliğimi bağışlayın, ben de buna bağlı olarak bir şey sormak istiyorum daha da berraklaşsın mahiyetinde.

Şimdi, bir mağduriyet söz konusu, gerçekten diplomatik misyon görevlerinde, bazen çok profesyonelce yapılan -içeriği ne olursa olsun- mesleği eşlerin ya da yakınlarının icra edememesi durumu sıkıntılı. Bu aslında sadece hani diplomatik görevle, misyonla gidenler için değil, belki birçok sektörde böyledi, iyi hatırlıyoruz. Akademik bir amaçla gidenler için de aynı şey geçerli, mağduriyetler yaşanıyor. Burada meslek anlamında acaba bu uluslararası sözleşmeler ya da bağlayıcı anlaşmalarda yani gittiği ülkede, ana ülkede yaptığı mesleğin devamı şeklinde bir sınırlama var mı yoksa hani “Ben bu ülkede çalışmıyordum birinci dereceden akrabası olarak ama misyonla gittikten sonra aklıma bir şey geldi, şu işi burada icra edebilirim.” şeklinde de bir özgürlük alanı var mı, yoksa orada yapılan mesleğinin icrasının devamı şeklinde mi, özür dileyerek soruyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Efendim, genel olarak mesleğinin icrasının devamı şeklinde. Mesela bir doktor, kafasına göre “Ben şimdi avukatlık yapayım.” diye çalışma izninde bulunamıyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hayır, hiçbir mesleği yok ama bir iş yapmak istiyor orada.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Hayır, belirli spesifikasyonlarının olması lazım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Moldova ve Estonya’yla ilgili anlaşmalar mutata anlaşmalar aslında yani çok yeni bir unsur getirmiyor. Daha önce bu tür anlaşmalar yapılmıştı.

Sayın Yıldız'ın sorusuna verilen cevapta bir husus aklıma takıldı. Çalışmayla ilgili ceza hukukunu ilgilendiren bir konu olduğu takdirde bağışıklığın kaldırılması talebi misyon şefine gitmiyor bildiğim kadarıyla, otomatik olarak devreye giriyor yani eğer çalışma alanındaki suçlar Viyana Sözleşmeleri dışında mütalaa edilecekse ilgili ülke makamlarının doğrudan harekete geçmesi mümkün işiyle ilgili olması kaydıyla.

İkinci husus da bu yapılan, kendi ülkesinde yaptığı mesleğin devamı bir uğraşla iştigal etmesi gibi kati bir sorumluluk yok daha önceki emsallerde bilebildiğim kadarıyla. Bu hususlarda aydınlatma rica edeceğim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Efendim, biz ilgili kurumlarımıza bu çalışma talebini iletirken ilgili kurumlarımız da bizden örneğin doktorluk mesleğini, diplomasının olup olmadığını, tecrübesinin olup olmadığını, bu alanda geçmiş çalışmalarını da bizden soruyor ve ona göre bu izinler veriliyor. Bu izinler detaylı bir incelemeye tabi tutuluyor. Belki anlaşma çerçevesinde bir şey yok ama fiiliyatta, uygulamada bunlara özen gösteriliyor. Bir de bu cezai bağışıklığın kaldırılması, evet doğru söylüyorsunuz, ilgili ülke yani ev sahibi ülke tarafından bir suç olması durumunda ilgili devlete iletilir ve suçun niteliği de göz önüne alınarak bu bağışıklığın kaldırılması istenir. Eğer o ülke, gönderen ülke bu cezai bağışıklığı kaldırmayı reddederse o zaman diplomatın aile bireyinin ya da diplomatın geri çekilmesi istenir. Eğer bu da yapılmazsa “persona non grata” istenmeyen kişi ilan edilir. Eğer istenmeyen kişi ilan edildiği hâlde o kişi ülkemizde kalmaya devam ederse o zaman normal yabancıların tabi olduğu kural ve kanunlara tabi olacaktır.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sezgin.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Özür dilerim, burada bir durumun açıklığa kavuşmasını rica edeceğim.

Şimdi, farzımuhal, bir diplomatın eşi vergisini ödemiyor, geciktiriyor veyahut da vergi ihlali yapıyor. Bunun için kabul eden ülkenin ilgili misyondan izin almasına gerek yok bildirim kadarıyla.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Hayır, hayır, hayır çünkü idareyle...

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – İşte onu soruyorum ama sizin söylediğinizde tam o açıklık yok.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Pardon, o zaman belki sorunuzu yanlış anladım çünkü ben cezai bağışıklıktan bahsettiğinizi düşünmüştüm ama idari ve hukuki yargıdan bağışık olmadığı için elbette kabul eden devlet harekete geçebilir vergisini ödemediği takdirde.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Münhasıran işiyle ilgili cezai bir alan söz konusu olduğu takdirde o zaman bağışıklığın kaldırılması talebi oluyor, öyle mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Evet, cezai bağışıklığın kaldırılması...

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Münhasıran işiyle bağlantılı olsa dahi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Evet.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Peki.

BAŞKAN – Burada Dışişleri Bakanlığının kontrolü olacak mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Bir daha söyler misiniz efendim?

BAŞKAN – Dışişleri Bakanlığının kontrolü olacak mı? Yani mesela doktor ama hiç çalışmamış orada bir hastanede görev yapmak istiyor, siz bunu yönlendirecek misiniz, kontrol edecek misiniz, yoksa sadece kurumlarına “Çalışabilir.” mi diyeceksiniz veyahut da Aydın Bey’in söylediği gibi bir şirkette ortak olmuş veya şirket açmış, orada Dışişleri Bakanlığı ve büyükelçi bunu kontrol edecek mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Bir takdir yetkimiz var tabii efendim kurumlarımıza yalnız, tabii onların verdikleri görüşler esas alınmakla birlikte bizim de bir takdir yetkimiz var ve eğer mesleki niteliklerine uygun görmezsek “hayır” demek imkânımız var. Kontrol tam değil belki ama takdir yetkimiz var tabii.

BAŞKAN – Yani kocasının sicilini bozarsınız.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI PDGY GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ELÇİ SERAP ERSOY – Bunu yapmayı hiç istemeyiz.

BAŞKAN – Peki.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Niçin sadece kocasının diyorsunuz?

BAŞKAN – Eşinin...

Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA DİPLOMATİK MİSYON VE KONSOLOSLUK MENSUPLARININ
BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUKLARI KİŞİLERİN KAZANÇ GETİRİCİ BİR
İŞTE ÇALIŞMALARI HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – (1) 22 Ağustos 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1774) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00'ye kadar Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777)

BAŞKAN – Gündemin 10'uncu ve son maddesinde yine benzer nitelikli bir anlaşma var.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1777) esas numaralı Kanun Teklifi, 21 Şubat 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 29 Nisan 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. 26'ncı Yasama Döneminde de Komisyonumuza havale edilen anlaşma dönemin sona ermesi sebebiyle görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

Dışişleri Bakan Yardımcısına veriyorum sözü.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Estonya ile Türkiye arasındaki diplomatik ilişkiler 1924 yılında imzalanan dostluk ve iş birliği anlaşmasıyla tesis edilmiştir. Ülkemiz Estonya'nın SSCB tarafından işgalini tanımamış ve bilahare Estonya'nın NATO üyeliğini desteklemiştir. Türkiye'nin stratejik öneminin bilincinde olan Estonya, NATO çerçevesinde müttefiklik ilişkilerimize özel önem vermektedir. Ülkemizin AB üyelik sürecini destekleyen Estonya 1 Temmuz 2017 tarihinde başlayan altı aylık AB Dönem Başkanlığı süresince de Türkiye ile AB arasında diyalogun sürdürülmesine gayret etmiş, yapıcı bir tutum ortaya koymuştur, 15 Temmuz hain darbe girişimini en üst düzeyde yayımlanan dayanışma mesajlarıyla kınamıştır. İlişkilerimiz olumlu bir seyir izlemektedir. Karşılıklı ziyaretlerle her alanda ilişkilerimizin derinleştirilmesine çalışılmaktadır. 2018 yılında ticaret hacmimiz toplam 312 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun içinde 92 milyon ABD doları ihracatımız, 220 milyon ABD doları ithalatımız gerçekleşmiştir.

Bugün görüştüğümüz anlaşma, Tallin'de 27 Ekim 2016 tarihinde Sayın Bakanımız ve Estonya Dışişleri Bakanı arasında imzalanmıştır. Estonya bakımından iç hukuk onay süreci tamamlanmıştır. Bu anlaşmayla yine bir önceki anlaşmada olduğu gibi diplomatik konsüler misyon mensuplarının eşlerinin karşılıklı çalışmaları kolaylaştırılacaktır. Anlaşma onaylandığı takdirde hâlihazırda ülkemizde görev yapan 5, Estonya'da görev yapan 12 misyon mensubu olmak üzere toplam 17 misyon mensubunun ailesini kapsayacaktır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen üyelerimiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA DİPLOMATİK MİSYON VE KONSOLOSLUK MENSUPLARININ
BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUKLARI KİŞİLERİN KAZANÇ GETİRİCİ BİR İŞTE
ÇALIŞMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – (1) 27 Ekim 2016 tarihinde Talin’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1777) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 24 Mayıs Cuma günü saat 17.00’ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır’ın, Komisyonun gelecek haftalardaki gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Değerli üyelerimiz, Dışişleri Komisyonumuz 27’nci Dönemde bugüne kadar 8 toplantı yaptı. Bütçe görüşmeleri, 31 Mart seçim kampanyası öncesinde Meclisin kapalı olması nedeniyle aslında arzu ettiğimiz sayıda toplantıyı gerçekleştiremedik. Bu 8 toplantının 1 tanesi Komisyon Başkanı ve üyelerinin seçimi toplantıydı, temmuzda. 2 tanesinin birinde Dışişleri Bakanımızı ağırladık, birinde KKTC Dışişleri Bakanını ağırladık. Dolayısıyla, 27’nci Dönemde uluslararası anlaşmaları

görüşebildiğimiz 5 toplantı yapabildik. Gündemimizde 104 anlaşma var, bunun 52'sini bugün itibarıyla onaylamış bulunuyoruz. Bunlardan 9'u Genel Kurulda kabul edildi, 43 anlaşma Genel Kurul gündeminde bekliyor. Bu nedenle, haziran ayında hem bayram tatili hem Meclisin çalışıp çalışmayacağı konusunda bir kesinlik olmadığı cihetle önümüzdeki hafta, eğer mutabık olursanız, tekrar Dışişleri Komisyonunu toplamayı arzu ediyorum. Ve bu çerçevede, bize havale edilmiş anlaşmalardan bir kısmını daha bu şekilde görüşme imkânı bulabileceğiz.

12-13 Haziran tarihlerinde Karadağ Dışişleri Komisyonu ülkemize ilk resmî ziyaretini gerçekleştirecek. 26-28 Haziran tarihlerinde de Dışişleri Komisyonumuzun Hırvatistan'a yapacağı resmî ziyaret var.

Bu çerçevede, bugün sizler tarafından yapılan bütün katkılar için teşekkür ediyorum. Gündeme getirilmesini arzu ettiğiniz başka bir, ilave husus yoksa Dışişleri Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı 7'nci Toplantısı'nı kapatıyorum ve önümüzdeki çarşamba günü saat 11.00'de tekrar bir araya gelmek ümidiyle hepimize hayırlı bir gün temenni ediyorum. Dışişleri Bakanlığımızın temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.33

